

Munkaadó és kiadó:

SZÜL
ZMAJ 10Telefonok
Kiadóhivatal 8-58
Munkaadóság 6-10. 8-53

N. A. P. L. O.

Előfizetés és reklám:

egy évre 165 dinár
egy hónapra 55 dinárMegjelenés
minden nap, hétfőn és
szombatnapon nem

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. SZEPTEMBER 16.

252. SZÁM

HÉTFŐ

Sulyos robbanási katasztrófa
a zsedniki vasutállomásonFelrobbant egy benzinszállító vagon és a robbanásnak
tizenöt sulyos sebesültje van — A szuboticiai közkórház-
ban ápolják a sebesülteket, akik között öt diák vanSulyos szerencsétlenség történt vasárnap délután
három óra tájban a Szubotica közelében levő Zsed-
nik vasutállomáson.Egy tehervonat egyik benzinszállító vagonja
valószínűleg a tengely átmegredése követ-
keztében felrobbant és a robbanás tizenöt
embert megsebesített.A sebesülteket beszállították a szuboticiai városi kór-
házba, ahol hárman közülük a halállal vívódnak.Vasárnap délután három óra tájban ért a zsed-
niki állomásra egy tehervonattal álló szerelvény,
amely Topoláról Szubotica felé tartott. A szerelvényt
mivel a kocsik között több Zsednikre irányított vagon
is volt, közel a vasúti raktárhoz állították le, de alig
kezdték az egyes vagonok bekapcsolásához, amikor
a szerencsétlenség megtörtént.Az egyik vagon, amelynek tartalmát senki
sem ismerte, a tengelynél égni kezdett.Ez a vagon a raktár közelében állt és attól lehetett
tartani, hogy ha a kocsik lángba borul, a lángok át-
terjednek a raktárra és a többi vagonra. A tüzet az egyik
vasúti alkalmazott vette észre, aki lélekszakadva be-
rohant a főnöki szobába és jelentette az állomásfő-
nöknek, hogy ég egy vagon. A főnök és még néhány
vasúti alkalmazott azonnal a raktárhoz siettek, ahol
ekkor már meglehetősen nagy lánggal égett a csukott
kocsi alsó része. Az állomásfőnök intézkedésére né-
hány vasúti munkás vödörrel ragadott, vízzel szalad-
tak, hogy eloltják a tüzet. Időközbenaz állomáson várakozó közönség körében is
elterjedt a tűz híre és többen a raktárhoz
siettek.A vasutasok megkezdték az oltási munkálatokat, ami
nem is látszott olyan nehéz feladatnak, tekintettel ar-
ra, hogy a lángok még nem érték el a vagon felső
vázát. Egy-két vödör vizet öntöttek az égő kocsira,
majd, hogy az esetleges sulyosabb szerencsétlenséget
elkerüljék, főleg pedig, hogy a raktárt a tűzveszede-
lemtől megmentsék,a vagon tüzét kitérítették a nyílt pályára, ahol már
nem jelent veszélyt se a raktárra, se pedig
a többi áruval megrakott kocsira.Ekkor még senki sem tudta, hogy a vagonban, ame-
lyet a kíváncsiak csapata követett, három hordó ben-
zin van, amely minden pillanatban felrobbanhat. A
vagon már nyílt pályán állt, amikor a vasúti alkalm-
zottak a vízzel telt vödörrel odaértek és locsolni
kezdtek a tűz fészket, amelyet a vagon alól kiáramló
sűrű füst jelzett. Néhány vödör vizet öntöttek az égő
kocsira, amikorhatalmas robbanás történt és a vagon oltásá-
nál segédkező emberek fojtó fekete füstfel-
hőbe burkolva egy pillanat alatt eltűntek a
távolabb állók szemei elől.

Csak

a robbanás után derült ki, hogy a vagonban
benzin volt,amelyet a vagon padozatát áttörő lángok felrobbantot-
tak. A robbanás alkalmával nem történt sebesülés és
mikor a füstfelhő eloszlott, mindenki azt hitte, hogy
a vagonban most már nincs több robbanó anyag, mert
ha lett volna, az is felrobbant volna. A detonáció zaja
messzire elhallatszott,az emberek kíváncsián szaladtak a tűz szin-
helye feléés noha az időközben megérkezett néhány rendőr a
tömeget igyekezett visszaszorítani,a kíváncsiakat, akiknek legnagyobb része
gyermek volt, nem tudták visszatartani.Az oltásban a vasúti alkalmazottakon kívül most már
résztvevő néhány dobrovolljác és több fiatalember, akik
felváltva hordták a vizet az oltáshoz. Ezekgyanútlanul közelítették meg a vagon, ami-
kor az előbbinél is erősebb robbanás resz-
kettette meg a levegőt.A vagon, amelyet már az első robbanás is erősen
megrongált,recsegve-roppogva tört össze, hatalmas izzó
lángnyelv csapott a magasba

és egy pillanat alatt

harminc méteres körzetben minden lángten-
gerré vált.A vagonban ugyanis még két hordó benzin volt, ame-
lyeknek robbanása borzalmas szerencsétlenséget idé-
zett elő. Az oltásnál segédkező embereken kívül, akik
a vagon közvetlen közelében álltak, megsebesültek a
távolabb álló emberek is. A felrobbant benzin izzó
gázzal vont be egy harminc méteres körzetet, az égő
és szétesapódó robbanóanyag felgyújtotta a közelben
álló ruháit és amikor a füstfelhő eloszlott,a vagon körül a földön égő és borzalmasan si-
koltozó emberek heverték.Néhány pillanatig pokoli látványt nyújtott a nagy kör-
zetben égő föld, amelynek közepén nagy lánggal égtek
a vagon romjai. A szétesapódó égő benzinhárom közelben álló vasúti munkást tetőtől-
talpig lángba borított.A szerencsétlen emberek igyekeztek kijutni az égő
zónából, de elbotlottak sa földön szétfolyó és egyre terjedő lángokba
estek.A távolabb állóknak arcába csapódott az égő benzin
és az égő vagon környéke jagató, sikoltozó és se-
gítséget kérő sebesültekkel volt tele.A szerencsétlenségről azonnal értesítették a szu-
boticiai vasutállomást, amely a rendőrséggel és a men-
tőkkel lépett érintkezésbe. Mialatt a zsedniki vasúti
állomás és a szuboticiai vasutállomás között a telefon-
beszélgetés folyt, a szerencsétlenség színhelyéről el-
szállították a sebesülteket, akiket kissé távolabb fektet-
tek le addig, amíg az orvosi segítség megérkezik.
A zsedniki vasúti állomáson pánikszerű volt a hangulat.
A két robbanás zaja odacsődítette az embereket.
Az első pillanatban senki sem tudta, mi történt, az
ismétlődött robbanás után újabb robbanástól tartottak és

amíg akadtak emberek, akik megközellítették

a földön fetregő sebesülteket

és biztonságba helyezték őket. A zsedniki vasúti állomá-
sról sürgős orvosi segítséget kértek, mire a szuboti-
cai pályaudvarról azonnal tisztviselők siettek a vá-
rosba, bementek több kávéháza és az ott tartózkodó
orvosok közül többen felkérték, hogy azonnal induljanak
Zsednikre, ahol tömegszerencsétlenség történt. Szerencsére
4 óra tájban indul egy vonat Szuboticáról Beograd felé és
igy az orvosok hamarosan Zsednikre értek. A szuboticiai
kávéházakban sikerült több orvost találni, akik haladéktalanul
az állomáshoz siettek, ahol már indulóban volt a vonat.
Ugyanekkor Szuboticáról három mentőkosci indult el, hogy
a sebesülteket beszállítsa a kórházba. A szerencsétlenség
színhelyén az orvosok első segélyben részesítették a
sebesülteket, akiket a nagy ügyességgel és szakértelemmel
dolgozó szuboticiai mentők elhelyeztek a kocsikban és
megindultak velük Szubotica felé. A kórházban már
várták a sebesülteket, akiket azonnal ápolás alá vet-
tek. A borzalmas robbanásnál tizenöt ember sebesült meg,
ezek közül hárman életveszélyesen.Megsebesültek: Rogics Péter negyvenéves
zsedniki munkás, akinek az egész testét sulyos égési
sebek borították és a perzselő hőség leégette haját,
valamint bajuszát, Licsinac Sztóján harminchétfős
zsedniki dobrovolljác az oltásnál segédkező és a robbanás
alkalmával lángolt fogott a ruhája, Rigi Jakab huszonnégyéves
zsedniki vasutas, Kragujev Tíme harmincegyéves zsedniki
váltóőr, Dilics Bránko harmincegyéves dobrovolljác. Az
összes sebesülték között Dilics állapota a leg-sulyosabb.
Jovniks Nikola huszonnyolc éves szuboticiai vasúti fűtő,
Lukics Milán nyolc éves elemista, egy zsedniki kereskedő
fia, Damjanovic Eránko kilenc éves elemista és Damjanovic
Dragan tizenöt éves fiú, a szuboticiai gimnázium harmadik
osztályának tanulói. Mindketten Damjanovic Péro zsedniki
vendéglős gyermekel. Horvát Sztóján tizenöt éves zsedniki
munkás, Nedeljovic Kicsa tizen négy éves fiú, a szuboti-
cai gimnázium második osztályának tanulója, Ragyánovic
Sztija tizenhat éves munkás, Maraca Milutin tizenöt éves
diák és Elázsevic Gyura tizenhat éves zsedniki mehanikus.A sebesültek egy része az oltásnál segédkező, míg a
kis diákok a vagonról távolabb állva nézték a tüzet, de a
messzeapódó lángok és a szertepülő benzin többé-kevésbé
sulyosan megsebesítette őket is. A szerencsétlenség ügyében
megindult a vizsgálat, amelyben a vasúti rendőrségen kívül
résztvesz a vasutigazgatóság kiküldött bizottsága is. A
tüz keletkezésének okát pontosan még nem tudták megállapítani.Jovánovics K. Milorád tartományi főispán
vasárnap egész délelőtt küldöttségeket fo-
gadott a szuboticiai városházánA főispán beutazza az egész tartományt, hogy személyesen
is megismerkedjen a közigazgatás vezetőivel és a polgárság
képviselőivelJovánovics K. Milorád, a bácskai tartomány főispánja, aki — mint
megírta — szombaton Szubotica-ra érkezett, vasárnap délelőtt tíz órakor a városháza
közgyűlési termében fogadta a szuboticiai társadalmi és kulturális
egyesületek vezetőit, valamint az egyes magánosok tisztelgését.A közgyűlési teremben már jóval tíz óra előtt mintegy
öt száz ember szorongott. Itt voltak Manojlovics Dusan volt főispán,
dr. Manojlovics István és dr. Miladinovic Radivoj közjegyzők,
Manojlovics Joco volt nemzetgyűlési képviselő, ügyvéd,
Ivanđekics Ivan mérnök, a Hrvatszki Ivan tanár, a Neven
alelnöke, dr. Dimitrijevic Drágó, a dobrovolljác egyet elnöke,
a katolikus kör küldöttsége Percsics Miskó volt képviselője az
élet, dr. Nagy Ödön volt képviselő, a Polgári Kaszinó küldöttsége,
dr. Strelitzky Dénes a Népkör deputációjá-val, dr. Manojlovics Vladislav és dr. Pavlovics Milos a Lloyd-küldöttség
élén, továbbá Pertics Kálmán és Nikoles Géza az Ipartestület
küldöttségével. Megjelentek ezeken kívül a Pelsőbácskai
Vendéglősök Egyesületének vezetői tagjai, a jogi fakultás
dékánja, a rokkantegyesület vezetősége, a gazdakör
küldöttsége, a bankok egyesülete, a munkásság egyesü-
let, továbbá bunyvac és szerb nőegylet kiküldöttel,
dr. Borko Jakab vasutigazgató, Sztajlic Sztaja, a
szokolegyesület elnöke, dr. Vasziljevics Ljuba tör-
vényészeti elnökhelyettes, Vujics Radomir a Szeverna
Zvezda küldöttségével, Gerson József főrabbi és dr.
Klein Adolf hitközségi elnök a szuboticiai zsidó hitköz-
ség deputációjával, a jogászegylet küldöttsége, Szotir
vámigazgató, dr. Fischer Jákó ügyvéd, Schréger Lajos
nagykereskedő, Hütter Árpád gyáros, Manojlovics
Vladislavné, a Vöröskereszt egyesület

elnöknője, Zatsko Károly tanár, az önkéntes tüzoltó-egyesület parancsnoka, a munkásszakszervezet, a nyomdászegyesület, továbbá az újságíróklub küldött-ségei és még számosan a kereskedelem és a közélet reprezentánsai közül.

Az egyes küldöttségek vezetői sorban üdvözölték Jovanovics főispánt, aki megleghangú beszédben válasszait. Köszönetet mondott az üdvözlésekért, majd behatóan érdeklődött Szubotica kulturális és társadalmi viszonyairól. Kijelentette a főispán, hogy most be-

utazza a bácskai tartományt, mert meg akar ismerkedni a közigazgatás vezetőivel és a polgárság képviselőivel.

Beszéde végén ígéretet tett arra nézve, hogy legközelebb, ha újból Szuboticára látogat, személyesen is elmegy egyes egységekbe és testületekbe, hogy azok munkájáról közvetlenül is értesüléseket szerezzon és szükség esetére kiállításba helyezze a tartomány anyagi támogatását is az egyes egységek és testületek számára.

Stresemann éles nyilatkozata politikai ellenfelei ellen

A német külügyminiszter szerint a Young-terv a mostani nemzedéknek is könnyítéseket hozott

Berlinből jelentik: Theodor Woff, a Berliner Tageblatt főszerkesztője Genfben beszélgetést folytatott Stresemann külügyminiszterrel, aki a hágai konferenciával kapcsolatos támadásokkal szállt szembe. A kormányt megtámadták a Young-terv elfogadásáért. Azt mondták, hogy ez a terv a német népet két nemzedékre rabszolgaságba süllyeszt. Stresemann rámutatott arra, hogy a Young-terv a mostani nemzedéknek is igen erős könnyítést hozott.

A legközelebbi tíz esztendőben a németeknek körülbelül hét milliárdal kevesebbet kell fizetniük, mint a Dawes-terv szerint kellett volna.

A jövő nemzedék pedig bizonyára már egészen más körülmények között fog élni.

— Néhány hónap múlva — mondotta Stresemann

— szabad lesz a Rajna és ellenőrzés sem lesz. Az ellenünk agitálók ezt vereségnek mondják és egy lap kijelentette, hogy

a hágai konferencia katasztrófia volt. Nézetem szerint a német népnek meg kell ismernie az igazságot, e rikkító hamisításokon át is.

Azt a napot, amelyen az utolsó idegen katonát elhagyja a rajnai területet, bizonyára ünnepelemi alkalmat majd mindenkori.

Nem tudom hálás szerep lesz-e tüntetően távolmaradni és a felszabadítás politikáját agyonátkozni.

Stresemann ezzel a szinte elkeseredett hangú kijelentésével azokra a kijelentésekre felelt, amelyek szerint a hágai konferencia és egyáltalában az egész német külpolitikai irányzat nem képviseli észszerűen a német érdekeket.

1936-ig hosszabbítják meg a fegyverkezési szünetet a tengereken

Az amerikai sajtó meleg hangon ir Macdonald washingtoni utjáról

Londonból jelentik: A Reuter Iroda newyorki levelezője szerint az amerikai kormány a londoni tengerészeti konferencián azt fogja javasolni, hogy a hadihajók építésére nézve megállapított általános szünetet hosszabbítsák meg 1931-től 1936-ig, miután 1936-ban remélhetőleg újabb konferenciát lehet majd összehívni, amikorra a világ összes hajóhadainak stabilizálására való tekintettel az összes hajókatörési kategóriákban lényeges leszállítások válnak lehetővé.

A londoni konferencián szó lesz az Anglia és Amerika közötti 30.000 tonnás cirkálókülönbségről is, így arról is, hogy ezt három darab 10.000 tonnás nyolc hü-

vályes ágyúval felfegyverzett cirkálóval vagy pedig négy-öt kisebb hat hüvelykes ágyúkkal felszerelt cirkálóval egyenlítsék-e ki. Miután Ramsay Macdonald washingtoni látogatása alkalmával nem fog ezzel a kérdéssel foglalkozni, annak megoldása ugyancsak a londoni konferencia legsürgősebb és legfontosabb feladatainak egyike lesz.

Az amerikai sajtó igen meleg hangon fogadta Macdonald washingtoni útjának hírét, hangsúlyozva, hogy a látogatás még akkor is kimagasló nemzetközi fontossággal bírna, ha nem járna közvetlen gyakorlati eredménnyel.

Megvizsgálják a zagrebi székesegyház kincstárának minden darabját, mert az a gyanu, hogy több hamisítványt is becsempészték

Egy pásztorgyerekből lett gróf után nyomoznak, aki hosszabb ideig lakott a kincstárral szomszédos toronyszobában

Zagrebból jelentik: A zagrebi székesegyház értékes díptichonjának eltűnése ügyében a rendőrség erőlyesen folytatja a nyomozást, amely azonban mindeddig nem vezetett eredményre. Érthető is, mert nemzetközi büntényről lévén szó, a nyomozásnak a szokásos diplomáciai kerülmények kell megtennie. A rendőrség diplomáciai uton felkérte a newyorki rendőrséget, hogy hallgassa ki mindeneekelőtt de Motte régsgékereskedőt, aki utolsó igazolt birtokosa volt a díptichonnak. Az ő gyűjteményéből került az értéktárgy a bostoni muzeumba. A rendőrség meséli, hogy birtokosról-birtokosra visszavezetheti a fonalat a tetteshez. Mivel azonban a külföldi nyomozás nehézkes és hosszadalmas, a legkedvezőbb esetben is jónéhány hónap fog eltelni, amíg a hatóságok nyomra jutnak.

Ettől függetlenül a zagrebi rendőrségen a nyomozást kiterjesztették egy emberre, akinek kalandos élet-története, életmódja és gyanus érdeklődése a székesegyház kincstára iránt azt a gyanut kelteik, hogy része van az ereklye ellopásában.

1896 őszén a szpliti városi kórházban egy kis flu született. Anyja szegény falusi cselédnő volt, az anyja neve pedig nem fordul elő az anyakönyvi iratokban. Anyja neve után Maratovics Mirkónak keresztelték a kisfiút. A kis Mirkó elkerült egy kis faluba, Lecsevicibe a dalmáciai hegyvidék kúszó közepébe egy paraszti-családkhoz és parasztfiú lett.

A háború kitörésekor tizenhétéves volt és be-

vonult katonának. Itt tanult meg írni-olvasni és mint-hogy természetből fogva intelligens volt, könnyen tanult, könnyen alkalmazkodott az új környezethez és a háború után már mint őrmester szerelt le. 1919-ban Szplit egyik belvárosi utcájában, a Kresimir-uccában nyitott rövidírárt üzletet. Eleinte, különösen a csempész-kereskedelem virágkorában jól is ment az üzlete, később azonban az általános gazdasági krízis őt sem kímélte meg. Ebben az időben meg is nősült és a házasság révén ismét előbbre került a társadalmi rang-létrán.

Ekkor jutott eszébe, hogy szüleit tulajdonképpen sohasem látta. Az a gondolata támadt, hátha az ő szülei előkelő emberek, akik egyszerre megszabadíthatnák minden anyagi gondtól. Egy szép napon tehát beállított egy előkelő szpliti közéleti férfinak és így mutatkozott be:

— Engedje meg uram, hogy bemutakozzam: egyelőre Maratovics Mirkó kereskedő vagyok. de remélem, hogy maholnap már az Ön becses nevével fogom viselkedni.

Az illető persze bámolt, de Maratovicsot ez nem hozta zavarba. Hídegvérűen bizonyítgatni kezdte, hogy a tekintélyes ember — az atyja. Az állítólagos apa azonban egyszerűen kidobta Maratovicsot.

Az első kudarc nem kedvtelentette el a krízisbe-jutott rövidírárukereskedőt. Tovább folytatta kísérleteit a szülei agnosztálására. Pár nap múlva újabb bot-

rány középpontjában állott. Beállított egy előkelő szpliti patriciushoz és körülbelül egy mutatkozott be mint az első esetben. Azt mondta, hogy ő a törvény-telen fia az illető ur 1914-ben elhunyt nővérenek. Itt sem járt szerencsével, a turpisság hamar kiderült és innen is kitérték a szűrést.

Miután a szülőszerezés nem sikerült más megdél-tés után nézett. Egy szép napon egyik Tricsztben élő ismerőse látogatót kapott. A szolgálta behozta neki a látogató névjegyet, amelyen kilencágu grófi korona alatt ez a felírás pompázott:

Mirko Pyelik-Inna

A triesti ismerős nem tudta ki az ismeretlen gróf, de nagyon elámul, amikor Maratovics lépett be mint a kilencágu koronás névjegy tulajdonosa. Megkérdezte, hogyan lett ilyen hirtelen gróffá, mire a fiatalember elővette egy közjegyzői okiratot, amelyből kitérte, hogy egy öreg grófnő fiának fogadta.

Mint gróf persze nem lelelt többé közönséges rövidírárukereskedőt, ezért új rangjához méltó foglalkozást keresett és talált, hivatalosan régiságyúró lett, valójában azonban régiságyúkereskedéssel kezdett foglalkozni. Itt kezdődtek szerepe a zagrebi díptichon ügyében. Kétes eredetű műemlékekkel bontozta egész Európát. Többé kevésbé homályos Tizianokkal, Michel-angelókkal, Raffaelókkal keresett titokt némi pénzt, amit aztán gyorsan elköltött. Műgyűjtő körében kezdődtek zagrebi karrierje is. 1926. őszén beállított a zagrebi dem. harangozóinak lajásába. Művészi harangozóknak és családjának is gróf Pyelik-Inna néven mutatkozott be. Azt mondogatta, hogy kissé külön ember és ezért a templom tornyában szeretne lakni. Mivel a harangozó amúgy is bérbe szolgált adni szobát, kiadott neki egy toronyszobát. Mirkó gróf be is költözött és vele együtt lakott egy fiatal hölgy, akit a gróf menyasszonyának mondott és akiről csak azt tudják, hogy Katica volt a keresztnéve. A grófiék meglehetősen szerény életmódot folytattak, de mindig pontosan fizették a lakbért. A gróf mindig elegáns volt, de gyakran fára való pénz sem akadt a rejtélyes életű párnál.

A gróf sokat beszélt egy Tizian-képről, amely majd megalapítja anyagi helyzetét és többször világos célzást tett arra is, hogy egy műre megvásárlásán fáradozik, amelyen esetleg milliókat is kereshet. Egy szép napon sok fáradozás után sikerült tudnom az állítólagos Tizianon. Egy zagrebi nagyiparos vásárolta meg 80.000 dinárért. Ez elég volt gróf Pyelik-Inna Mirkó szanalására. Kifizette adósságait és külföldre utazott. Ezután már gyorsan követték egymást az események. Egyik zagrebi ismerősének megmutatta a székesegyházi díptichon fényképét, majd repülőgépre ült, Bécsbe utazott, pár nap múlva levelezőlapüdvözlőket küldött Amsterdamból és Párisból, majd visszatért Zagrebba és ismerősei óriási pénzösszegeket láttak nála. Pár napig maradt Zagrebban és ekkor 1927. nyarán egyik zagrebi ismerősének mutatott egy Amerikába láttaozott utlevelet, 40.000 dinárt adott különböző apró szíveségekért, azután elutazott és ez időtől fogva nyoma veszett.

A nyomozást kiterjesztették Maratovics-Pyelik-Inna Mirkó gróf személyére. Azt már megállapították, hogyha betöréses lopásról van szó, azt legkönnyebben a templom tornyából lehetett végrehajtani. Onnan könnyen fel lehet jutni a templom tetőjére, innen pedig még könnyebb az ut a sekrestyeépílet padlására, amelytől csak egy nem épen modern zárral ellátott ajtó választja el a kincstárt.

A nyomozást Maratovics-Pyelik-Inna Mirkó gróf felkutatására nagy erőlyel folytatják, a zagrebi káptalan pedig elhatározta, hogy szakemberekkel megvizsgálta az egész kincstárt, mert az a gyanu, hogy a tolvaj, aki órákhozhat elhibélőhetett a díptichon kleszerésével elegendő idővel rendelkezett arra is, hogy a többi kincsről is másolatokat készítsen és ezeket az eredetiek helyébe csempéssze.

Hatszáz shilling miatt csődöt kértek egy Windischgraetz herceg ellen

Harapós kutyákkal riasztotta el a hitelezőket az eladósodott herceg

Bécsből jelentik: A bécsi Windischgraetz herceg sorsa az utóbbi időben sürűn foglalkoztatja a közvéleményt. Windischgraetz Erzsébet hercegnő, Ferenc József unokája belépett a szociáldemokrata pártba és egy látner várospolitikus felesége lett. Windischgraetz Erzsébet hercegnő egyik fia nemrégiben szomorú szerelmi ügy középpontjába került. Udvarolt egy Mina Resch nevű fiatal táncosnőnek, akit feleségül is akart venni. A táncosnő apját valami családi ügy miatt letartóztatták és a leány, aki félt, hogy hercegi véglegénye most már szakítani fog vele, anyjával együtt öngyilkos lett.

Most egy másik fiatal Windischgraetz herceg: Windischgraetz Ernő csete keltett meglehetősen feltűnést. Windischgraetz Ernő herceg ellen, aki festőművészet-tel foglalkozik, csődöt kértek a bécsi törvényeszek előtt. Mindössze hatszáz shilling adóssága van a hercegnek és emiatt kértek csődöt ellene hitelezői.

A herceg a Heiligenstädterstrassenben néhány hónappal ezelőtt villát bérlet. Már a második házbérfizetési terminusnál adós maradt a bérrel. Miután ismé-

telt felszólításra sem fizetett, a tulajdonos november tizenötödikére felmondott neki. A tulajdonos hírdemni kezdte a villát és az érdeklődők szinte naponta jelentek meg, hogy a lakást megtekintsék. Windschgraetz herceg azonban nem engedte be a villába az érdeklődőket: két harpos kutya vásárolt és ezekkel őrizzette

el a látogatókat.

Kiseb-nagyobb összegekkel tartozik a herceg a környékbeli kereskedőknek is. A hitelezők most összeültek és miután semmi biztosítékot nem látnak arra nézve, hogy pénzüket megkapják, csődöt kértek ellene.

Zsivkovics miniszterelnök szemleutja Szarajevóban

A tartományi szakelődök jelentést tettek a miniszterelnöknek

Beogradból jelenti az Avala: Zsivkovics Petár miniszterelnök-belsőügyminiszter vasárnap reggel kilenc órakor Ilidzséről Szarajevóba utazott, ahol felkereste Nibolics Milán főispánt. A főispán jelentést tett a miniszterelnöknek a közigazgatási ügyek menetéről és a tartomány általános viszonyairól. A miniszterelnök ezután Vukovics tartományi állategészségügyi felügyelő jelentését hallgatta meg. A felügyelő közölte, hogy a szarvasmarhaállomány javítására vonatkozó százhusz darab pinzgaueri nemes bika áll a tartomány rendelkezésére, amelyeket minden esztendőben kiküldenek a járásokba és közégekbe. Ugyancsak rendelkezésre áll ötvennyolc darab arab mén, amelyeket szintén a falvakba küldenek ki.

A miniszterelnök a jelentéseket megleléssel vette tudomásul. Ezután Kovács Györgye, a kulturügyek referense számolt be a középiskolai és elemi iskolai oktatásról. A tartomány területén százötvenöt elemi iskola van és huszonöt új iskola építését az idén fejezik be. A szarajevói tartományban minden 2500 lakosra jut egy iskola.

Dr. Perner egészségügyi referens beszámolt a miniszterelnöknek a közegészségügyi állapotokról, amelyek kitünők. Fertőző betegségek nincsenek, csak

sarlach és vérhaj jelentkezett két járásban. A tartományban huszonöt ambulancia és két végbaj ellenes rendelő van. Dr. Janovics Mehmed Alija földmívelési referens jelentette a miniszterelnöknek, hogy rekord-termésre van kilátás. A gabonatermés nyolcezer vagont tesz ki, míg az 1923-27. években összesen csak ötezer vagon gabona termett. Ezután Spaho Fehim tartományi komaszár tartományi ügyekről tett jelentést a miniszterelnöknek.

A miniszterelnök ezután a pénzügyigazgatóságot látogatta meg, ahol Zec Szimó, a szarajevói adóhivatal főnöke referált az adókövetésekről, majd az erdőgazgatóságot kereste fel, ahol Vorkapics erdőmérnök referált az erdőügyek állásáról. Megejtogatta a miniszterelnök a mezőgazdasági hitelintézetet, a csendőrezred parancsnokságát, ahol meghallgatta Szelidnovics Milutin csendőrezredes, parancsnok jelentését, majd az agrárintézetet, az elmegyógyintézetet és a tartományi kórházat tekintette meg és végigment az összes pavilonokon. A miniszterelnök mindenütt legnagyobb megleléssel adott kifejezést a látottak fölött. Zsivkovics Petár miniszterelnök délelőtti felügyelőkör visszatért Ilidzsére.

— A noviszadi »Botics« új otthona. Noviszadról jelentik: Vasárnap délelőtti ünnepélyes keretek között nyitották meg a »Botics« noviszadi banktisztviselők egyesületének a Winkle-palotában levő új otthonát. Az ünnepélyen képviseltették magukat az összes noviszadi egyesületek. A megnyitót beszédet dr. Petrovics Bránko a tiszde főtitkára, a »Botics« elnöke mondta. A beszéd elhangzása után a »Botics« megvendégelte a meglenteket. Délelőtti társaság volt, délután pedig mulatság az új egyesületi helyiségekben. Ugyancsak vasárnap nyitották meg a »Botics« menzáját is, ahol tisztviselők előnyös áron étkezhetnek.

— Aranylakodalom, ezüstkakodalom, esküvő, Apatinból jelentik: Megható és ritka családi esemény történt Apatinban. Gasz Mihály 73 éves apatini halászmester aranylakodalomát ünnepelte feleségével 70 éves Szabó Katalinnal, míg fia 50 éves Gasz Márton ugyanazon a napon ezüstkakodalomát 46 éves feleségével Klemm Rozáliával. Unokájuk, illetve fiuk Gasz Mihály pedig ekkor hűségét esküdötti Régen Katalinnal. A ritka hármaskakodalomnak sok nézője volt.

— Egy volt legionista kitérő a családját és rájuk gyújtotta a házat. Olmützből jelentik: A Schildberg-kerületben levő Schneewald községben kigyuladt Hetzel Emil volt legionista háza. A tüzoltóság, amely rögtön a helyszínen termelt, nem tudta elfojtani a tüzet. A romok közül öt holttestet húztak elő. Hetzel legionista felesége és három gyermeke, akik közül a legkisebb hat hónapos, a legidősebb tízeves volt, bannögtek. Hír szerint Hetzel pillanatnyi elmezavarásban meglte feleségét és gyermekeit és ezután felgyújtotta a házat.

— Elgázolt egy kislányt a becskerekli cukorgyár öntözőautója. Becskerekli jelentik: A cukorgyár öntözőautója szombaton este hat és hét óra között elgázolta Kolarics Misa kilencéves kislányt. A gyermek mindkét lába eltört. Sülyes sérüléseivel kórházba szállították s a nyomozást megindították annak kiderítésére, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

— Hármás ikreket szült a Szerómség egyik községében egy asszony. Szremszkanitrovicáról jelentik: A Mitrovica közelében levő Cerica községben Licht Máté földműves felesége hármás ikreket adott életet. Az újszülöttek olyan szorosan egymáshoz voltak növe, hogy nem tudták szétválasztani őket. A hármás ikék csak három óráig éltek és ez idő alatt meg is keresztelték őket.

— Edison egészséges. Newyorkból jelentik: A lapok az európai sajtó híradásaival szemben egyöntetűen azt a hírt közlik, hogy Thomas Alva Edison, a világhírű feltaláló, aki a napokban ünnepelte nyolcvanhetedik születésnapját, teljesen felgyógyult. Azok a hírek, amelyek Edison elmejének elborulásáról szóltak, valótlanoknak bizonyultak, a feltaláló szellemi erejének teljes épségében van és nyolcvanhetedik születésnapján az újságírók előtt hosszabb nyilatkozatot is tett. Edison nyilatkozatában kijelentette, hogy véleménye szerint az ember nyolcvanadik életévének betöltése után kezd csak tárgyilagosan és a maguk valóságában szemlélni a dolgokat és az embereket. Edisons születésnapja alkalmából az Egyesült-Államok egész területéről elhalmották szerencsés kívánatokkal.

Aki friss és egészséges akar lenni és nem akarja, hogy kemény legyen a széke, vaskbgyulladás veszélyének legyen kitéve, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyek hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt 1 pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. Közkórházokban végzett orvosi megfigyelések szerint a Ferenc József vizet különösen a gyomor-, bél- és májbetegség használják szívesen, mert ez minden kellemetlenség nélkül biztonságosan hat. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 47

HIREK

— A szaloniki frontáttörés tizenegyedik évfordulója. A szaloniki frontáttörés tizenegyedik évfordulóján szeptember 15-ikén a vajdaság minden városában istentiszteleteket tartottak. Az istentiszteleteken a polgári és katonai hatóságokon kívül a közönség is nagy számban vett részt.

— Hétfőn kezdődik Rómában az európai városok világtkongresszusa. Rómából jelentik: Hétfőn ül össze az európai városok világtkongresszusa, amelyen 135 európai nagyváros vezetői vesznek részt. A kongresszus főleg a nagyvárosok forgalmi problémáiról fognak tárgyalni.

— Több mint százezer látogatója volt a ljubljana mintavásárnak. Ljubljánából jelentik: A ljubljana őszi mintavásárt, amely tíz napig tartott, a napokban fejezték be. A vásár vezetőségének megállapítása szerint a mintavásárt és kiállítását tíz nap alatt több, mint százezer látogató kereste fel. Az anyagi siker kielőgítő, különösen háziipari tárgyokban, mezőgazdasági eszközökben, fában, szőrmében és textilben különösen nagybözabású üzleteket a vásár keretében.

— A noviszadi szerb mezőgazdasági egyesületek szövetségének kongresszusa. Noviszadról jelentik: A noviszadi szerb mezőgazdasági egyesületek szövetsége szeptember 19-ikén Noviszadon tartja évi rendes közgyűlést és kongresszusát, amelyen fontos mezőgazdasági kérdéseket tárgyalnak le. A közlekedésügyi miniszterium a kongresszus résztvevői számára ötven százalékos vasuti kedvezményt engedélyezett.

— A becskerekli tartalékos tisztek egyesületének szilvája. Decserekről jelentik: A becskerekli tartalékos tisztek egyesülete vasárnap, a szaloniki frontáttörés évfordulóján tartotta meg szilváját. Az ünnepélyek istentisztelettel kezdődtek. Délután halászsztentelés volt a kaszinó kerthelyiségében, ahol Jovánovics Alekszandar, az egyesület elnöke fogadta az üdvözléseket. Este a kaszinóban táncmulatságot rendeztek, amely a legjobb hangulatban a hajnali órákig tartott.

— A szombori zsidóság tiltakozó gyűlése. Szomborból jelentik: Vasárnap a szombori zsidóság a hitközség dísztermében tiltakozó gyűlést tartott a palesztinai csománnyel kapcsolatban. A gyűlésen, amelyen nagyszámú közönség jelent meg, dr. Grossmann Adolf, dr. Spitzer Izidor és dr. Glanz Ábris ügyvédek mondtak nagyhatású beszédeket. Ezután határozati javaslatot fogadtak el, amelyben csatlakoznak a noviszadi zsidóság tiltakozó álláspontjához, követelik a Baltour egyezmény végrehajtását és a mostaniakhoz hasonló véres zavargások megakadályozását. A gyűlés a palesztinai zavargások zsidó áldozatai részére nagyobb segílyt szavazott meg. A gyűlés után gyászistentiszteletet tartottak, amelyen dr. Fischer Mihály és Gutmann Zsigmond főrabbi mondtak beszédeket.

— A tigrisek szétépték egy nagyváradi származású cirkuszgazdát. Konstantinápolyból jelentik: A világhírű Hagenbeck cirkusz, amelynek Dolch Béla nagyváradi lakos volt az igazgatója, európai körutja során Konstantinápolyba érkezett. Dolch Béla, akit Szubotícán is és a Vajdaságban is jól ismernek, állatszédő volt és estémként izgalmas mutatványokat végzett a tigrisek ketrecében. Egyik előadásán az állatok megvadultak, az örök nem tudták megfékezni a dühöngő vadállatokat, amelyek szétépték Dolch Bélát. A kalandos életmódját befutott ember, akinek felesége Miss Maud név alatt mint jósnő tekintélyes nevet szerzett az artista világban, nemrégiben került a híres cirkuszvállalat élére. Dolch Béla mindig azt mondta, hogy tigrisek karmai között, vagy orcszlánok fogcsattogatása közben fejezi be életét és most rémlátása valóra vált.

— Tűz Csikérán. Szabó Sipo István esikeriali gazdálkodó szállásán kigyulladt az istálló. A tűzhöz kivonult a szuboticiai tűzoltóság néhány szerelvénye és sikerült a lángok továbbterjedését megakadályozni. Az istálló és benne két ló elégett. A kár jelentékeny.

— Állatbevitteli tilalom Ausztriába. Az osztrák földművelésügyi miniszterium meglította, hogy Ausztria területére a szentai, veitakikindai és nevakoniznai járásból további intézkedésig hasított körmű állatokat vigyenek be. A lezárt, de nem fertőzött területekről, amelyhez tartozik Szentá és az egész szentai járás, csak a végőhidakra (Kontumac-Anlage) szabad a szállítás, de tilos a hetipiacokra és országos vásárookra a szállítás ezen vidékekről.

— Statisztika készül a jugoszláviai városokról. Noviszadról jelentik: A városok országos szövetségének elnöksége közzétett a szövetséghez tartozó városok polgármestereitől, hogy állítsák össze a városok történeti fejlődésére vonatkozó adatokat, továbbá közöljék mekkora a város területe, lakosságának száma, a szociális megoszlása, ismertessék a város kulturális, gazdasági és szociális viszonyokat, a városi háztartás adatait, a pénzügyi helyzetet, a jövedelmességét, egészségügyi és közművelődési egyesületek és intézmények névsorát. A szövetség hetenként kérdésre kér választ, amelyekből összefoglaló statisztikát készít a városokról.

— Egy motorkerékpár elgázolta Pérics Ninkó volt parlamenti elnök kislányát. Beogradból jelentik: Az Arbania kávéház közelében, az egyik forgalmas utkeresztződésnél egy sebesen haladó motorkerékpár szombaton délelőtti elgázolta Pérics Szpomenka tizenhároméves kislányt, Pérics Ninkónak, a szkupstina volt elnökének kislányát. A kislány szerencsére csak könnyebb sérüléseket szenvedett. A mentők a helyszínen bekötötték, majd szüleinek lakására szállították. A gázoló motorkerékpáros ellen eljárás indult.

— Elvesztett szörme. Vasárnap feltizenkettőtől délig terjedő időszakban a Zrinjski-térről a korzóig elvesztett egy amerikai opozon szörme, a károsult Piukovics Manci mükedvelő primadonna, akit a szörme elvesztése nagyon érint. Kéri a becsületes megtalálót, hogy adja le a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatalában.

Tieferschüttert geben wir allen Verwandten und Bekannten Kunde von dem Hienscheiden unseres innigstgeliebten Gatten, Vaters, Sohnes und Bruders Herrn

DAVID FRANK

der infolge eines Autounfalles heute den 14. September 1929. um 12 Uhr Mittags im 60 Lebensjahre s.nft entschlafen ist.

Die trübselig Hülle des teuren Verblichenen wird am Montag, den 16. September um 4 Uhr nachmittags vom Trauerhause (Mesic Gasse 18) gehoben und am hiesigen izr. Friedhofe zur ewigen Ruhe bestattet.

Friede seiner Asche!

Erod n. S. 14. IX. 1929. Karoline Frank Gattin, Rosalia Frank Mutter, Ing. Filip Frank Sohn, Dr. Karlo Frank, Aron Frank Brüder, Jolan Frank Schwester.

SPORT

A Hajduk lett az országos bajnok
Hajduk—Jugoszlávia 0:0, B. S. K.—Gradjanszki 1:1 (1:0)

Vasárnap Beogradban és Zagrebban játszottak le az országos bajnoki mérkőzések utolsó fordulóját, amely el is döntötte a bajnokság sorsát. Beogradban a Hajduk a Jugoszláviával került össze 0:0 arányban eldöntetlen ért el. Ezzel az eldöntetlennel jutott hozzá a spliti csapat az országos bajnoksághoz.

A mérkőzés rendkívül izgalmas volt, a Jugoszlávia állandóan támadott, de csatársora annyira gyengén funkcionált, hogy még a tizenegyeseket sem tudta értékesíteni. Két tizenegyeset ítélték a Hajduk ellen, de egyikből sem lett gól. A Hajduk legjobb embere Csurić kapus volt.

A Gradjanszki az egyesületben dúló palotaorradalom miatt néhány öreg játékost volt kénytelen szerepeltetni, így a centerposzton a kiérdemesült Mantler játszott. Az eredmény rossz, mert a BSK rendkívül rossz formát mutatott és így a felforgatott összeállítású Gradjanszki egyenlő ellenfele volt. A meccs szépségfőhája Jelasic osztrák bíró szereplése volt. Jelasic tehetetlenül viselkedett a pályán és botrányos jelenetek után végül is két kitűnő bírónak, Fábrinsnak és Rosenfeldnek kellett betölteni a tetszsbírói tiszteket, hogy mint ilyenek támogassák és irányítsák a tehetetlen Jelasicot.

SzMTC—SzAND 3:1 (2:1)

I. osztály bajnoki. Bíró Mázics. A bajnokság kapunyitása meghozta az első meglepetéseket. Mindkét bajnoki mérkőzés váratlan eredménnyel végződött. A SzAND—SzMTC meccs végig érdekes izgalmas játékot hozott és különösen az első negyedórán ugy látszott, hogy gyönyörű játék fog kialakulni, sajnos azonban az első szép és eredményes akcióknak nem lett meg a kívánt folytatásuk és a meccs később ellanyhult, majd amikor újból megerősödött az Iram, a játékosok meglehetősen durván kezdtek játszani, szerencsére azonban Mázics bíró erélyessége megakadályozta a mérkőzés elfajulását.

A két csapat általában egyenlő ellenfélnek mutatkozott, bár a SzAND kissé többet volt támadásban, az SzMTC akciói határozottabbak és veszélyesebbek voltak és annak ellenére, hogy az egyik gól kétségtelenen ofszajd volt, a vasas csapat határozottan megérdemelte az értékes győzelmet.

A győztes csapat legjobb része a közvetlen védelem volt. Hanák kapus bravuros védéseket produkált és a két hátvéd biztosan utasította vissza a SzAND támadásait. A halvesor szorgalmasan dolgozott, de különösebb invenció nélkül. A csatársor minden tagja igen jó munkát végzett, legjobban kiemelkedett a rendkívül gyors és agilis Markovics, de nagyon jó volt Jovánovics is és a két Barna, míg Svarka gyengébben szerepelt.

A SzAND felforgatott beállításban állt ki. A balszélen játszott Horváth, míg a jobbszélső posztját Burghardt, a SzAND régi játékosa töltötte be, aki most mint katona van itthon. Held centerhalf volt, míg a hátvéd szerepet Beleszlin mellett Rengei töltötte be. A csapat legjobb része a csatársor belső triója volt, különösen Rajcskovics szép játéka emelkedett ki, de Kovács és Inotay is jól dolgoztak. A két szélső semmit sem használt a csapatnak. Horváth formán kívül van, Burghardt beállítása pedig nem bizonyult szerencsés gondolatnak. A halvesorban Held feltűnően rossz játéka akadályozta meg az akciók eredményességét, míg a szélső halfok, de különösen Fischer, aki a mérkőzésen a SzAND legjobb embere volt, hasznosan működtek. A közvetlen védelemben Beleszlin nem mutatott elég ambíciót, Rengei jól játszott. Ambrus kapus sokkal gyengébb volt Hanáknál.

SzMTC: Hanák — Cérnav, Dér — Stillel, Bestrovics, Göncöl — Svarka, Barna I. Jovánovics, Barna II, Markovics.

SzAND: Ambrus — Beleszlin, Rengel — Fischer, Held, Gabrics — Burghardt, Inotay, Kovács, Rajcskovics, Horváth.

Az első gólt az SzMTC érte el Markovics gyönyörű lövése révén, majd a SzAND heves ostrom és szép támadások után kiegyenlített kornerből. Horváth szép kornerét Inotay fejelte, majd Rajcskovics lötte be. A változatos, élénk, szép játék ujból az SzMTC góliát hozta meg. Svarka beadását Markovics offsideből élesen belötte, a bíró a gólt megítélte. A második félidőben többet támadott a SzAND, de az SzMTC kitűnő védelme mindent visszautasított. Később a vasasok is lendületbe jöttek és a 30. percben Markovics lövését a befutó Barna I a hálóba sodorta. A SzAND felforgatta csapatát, de már nem tudott eredményt elérni.

Mázics bíró a második gól megítélésétől eltekintve, a mérkőzést kitűnően vezette.

*

SzMTCIB—SzAND IB 1:1 (0:0). A tartalékos csapatok mérkőzése igen jó sportot nyújtott. Mindkét csapat ambícióval és szépen játszott, Kuluncsics Albe a mérkőzést jól vezette.

Hajduk—Koneber 3:0 (3:0). A Hajduk bemutató mérkőzése meghozta a sikert. A volt ifjúsági csapat legyelmezett, szépen összedolgozó együttesnek bizonyult és megérdemelten győzött.

Sport—ZsAK 4:1 (3:1)

Bajnoki. Bíró: Sztipics. A Sport startja az őszi szezonban nagyszerűen sikerült, a legnagyobb megdöbbenésre súlyos vereséget mélt ellenfélre, amely az első félidőben jobb volt. Különösen a vasutas csatársor árult el jó formát, ésszerűen játszott, a kapu előtt is veszélyesebb volt, a szerencse azonban a kék-fehérek mellé szegődött. A Sport csak a második félidőben javult fel és bár a mezőnyben a ZsAK felülmúlta a kapu előtt sok szép akcióit hajtott végre.

A mérkőzésre a két csapat a következőképp állt fel: Sport: Konc — Sarcsevics, Ilgen — Matijevics, Falatkó, Szilágyi I. — Csete, Denegri, Mészáros, Vukovics, Házi.

ZsAK: Gál — Csizsai, Kenyeres — Zvekán, Budanovics III., Mijatovic — Takács, Cvetkovics, Ruzsumovics, Katrinka, Evetovics.

A Berényi, Nagykanász és Jankovics helyén tartalékkal szereplő Sport az első perceket elfogódottan játszotta végig és így a ZsAK sorozatos támadásokat vezethetett. Tíz perc múlva fejlődött fel a Sport és kornert is ért el. A 18. percben a ZsAK pompás akciót indított el, a csatárok egészen a kapuig nyomultak, a labda Katrinkához került, aki két méterről belötte (0:1). Két perccel később szabadrugás a ZsAK ellen, Denegri husz méteres lövése Csizsai lábáról a hálóba pattant (1:1). A gól után kornert a Sport ellen, majd Házi lött veszélyes kapuát. A ZsAK tovább támadott, ismét kornert ért el, amit kevéssel utóbb Mészáros kapufalvére követett. A 39. percben Házi szép beadását Denegri góba fejelte és ezzel megszerezte a vezetést (2:1). A 42. percben büntető a ZsAK ellen, a labdát Denegri kapta, aki kiadta Csetének és Csete beadásából Mészáros megszerezte a harmadik gólt (3:1).

A második félidőt ismét a vasutasok támadása vezette be, majd a Sport vette át a kezdeményezést és kornert ért el. Percekig tartó küzdelem után a

ZsAK ért el több kornert, az egyik kornerlövés után Szilágyi kézzel érintette a labdát, mire a bíró tizenegyeset ítélt. A tizenegyeset Ruzsumovics lötte, de lapos labdáját a tartalékkapus pompásan védte. A 40. percben Csete lefutott és beadását Házi a kapuba vágta (4:1). A hátralévő percekben eldurvult a játék, előbb Mészárosot lerúgták, majd két játékos ment egymásnak, úgyhogy a rendőrségnek kellett közbelépni. Az eredmény azonban a durva játék ellenére sem változott.

A Sportból különösen a kapus játéka emelkedett ki, azonkívül jó volt Szilágyi és a csatársor, élén Denegrirel. A ZsAK legjobb része a halvesor volt, egyénileg Katrinka játéka magaslott ki. A bíró gyenge volt.

Dohányosok !!

„NICOTLESS“

zsebaparátus a cigaretta, szivar és dohány niko inmentessé tételére. Megőrzi az egészségét Dohányozzon csakis „Nicotless“-el. Kérje bármely gyógyszerárban, drogériában vagy trafikban, vagy a jugoszláviai főképviseletnél

KURALT gyógyszerár
jubijana, Go posvetska cest.

A készülék ára Din. 20.— 1 kis üveg folyadék
hozzá Din. 10.—

SZOMBOR

Sport—Sz. T. K. 3:2 (2:1)

Bajnoki. Bíró: Kuluncsics. Szép küzdelem után a jobb csapat győzött. A vezető gólt tizenegyesből az SzTK szerezte meg, de a Sport ugyancsak tizenegyes révén egyenlített. Heves küzdelem fejlődött ki, amelyben a Sport volt a többet támadó fél. A 35. percben Sulyok szép beadásából Szifnios újabb gólt lőtt és ezzel a Sport megszerezte a vezetést.

A második félidőben a Sport tíz játékosal küzdött, de ennek ellenére is megtartotta fölényét. Az első percekben a Sz. T. K. volt frontban és Bauer révén gólt ért el. A 37. percben a Sport remek akciója hozott eredményt, Káics lövését a kapus kiejtette, de Alekszi ráfutott és a hálóba lötte.

A Sportból Szifnios, Sulyok és Káics, az SzTK-ből Kemenci, Katancs és Ivankovics voltak jók.

SZENTA

Odszaci S. C.—Szentai A. C.
1:0 (0:0)

I. oszt. bajnoki. Bíró: Orcsics. Az első szentai bajnoki mérkőzést nagy érdeklődés előzte meg, a meccs azonban nem elégtette ki a várakozást, főleg azért, mert a SzAK öt tartalékkal állt ki és gyenge játékot produkált. Odszaci viszont inkább rámenős, mint technikus futballt játszott és amikor a vezetést megszerezte, minden módon annak megtartására törekedett és aut-okkal operált sikerrel. A játék elején tapogatózó volt, Szenta támadott többet, de akcióit nem kísérte szerencse. Később Odszaci is felnyomult, de szintén nem tudott eredményt elérni.

A második félidő nyolcadik percében Tóth faultja miatt harminc méteres szabadrugást ítélt a bíró és Hügel centerhalf a labdát a hálóba lötte. A SzAK belefekszik a játékba, de az akciókat nem tudja befejteni. A 44. percben kavardásból Nikolics belővi a labdát és az odszaci kapus csak belülről tudja kihúzni, de a messze álló bíró nem itél gólt.

Az odszaci csapatból különösen Lessmeiszter és Hügel tűntek ki, Szenta csapatából nem játszott senki sem kiemelkedően jól.

NOVISZAD

Petrovaradini Gradjanszki—Juda Makkabi 2:0 (1:0). A Makkabi állandó fölényben volt, de a csatárk nem tudták kihasználni a gólhelyzeteket.

Beogradi Szoko—Radnicski 4:2 (3:2)

NAK—Petrovac Szlovacska 4:1 (3:0)

VELIKIBESKEREK

Becskereli Obilics—Noviszadi Vojvodina 3:0 (3:0). Bíró: Mojics. A noviszadi vendégcsapat szereplését nagy várakozás előzte meg, de az együttes nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Lanyha játékot produkált és csak a második félidő közepe táján kapott kissé lábra, ekkor azonban már nem tudott eredményt elérni. Az Obilics mindvégig uralta a terepet és könnyen rugta a gólokat.

Vrsac válogatott—Becskereli válogatott 2:0 (2:0).

Bíró: Podgradzki. A vrsaci reprezentatív együttese szép játékot produkált és mindvégig nagy fölényben volt. A becskereli csapatból hiányoztak az Obilics játékosai, akik ugyanakkor klubközi mérkőzésen szerepeltek.

Ausztria—Csehszlovákia
2:1 (2:1)

Bécsben a Hohe Warte-pályán harmincezer főnyi közönség előtt találkozott a két válogatott ezuttal nyolcadszor. A mérkőzés rendkívül heves lefolyású volt. Az osztrákok megérdemelten győztek 2:1 arányban.

PRÁGA

Bécs—Prága 5:3.

BUDAPEST

Bécs-Baranya—Hungária 1:1 (1:0). Nagy meglepetés. A Hungária rendkívül gyengén szerepelt és kevésen mult, hogy nem kapott ki.

Harminchármások—Bástya 7:0 (6:0). A budapesti bajnokság második meglepetése. A budaiak támadó sorában küzdő Orth kitűnő formát mutatott és így a lelkes Harminchármások valósággal lehangelt ellenfél.

III. ker.—Nemzeti 2:1 (1:1).

Ujpest—Kispest 2:0 (0:0).

Ferencváros—Atilla 3:1 (1:0).

BÉCS

Osztrák amateur válogatott—magyar amateur válogatott 3:2.

Szeptember 25-ikén játszott le a harmadik Ujpest—Rapid mérkőzést Prágában. Bécsből jelentik: Az osztrák szövetség döntött a Rapid és az Ujpest között támadt ügyben és elrendelte, hogy a Rapid harmadszor is köteles kiállni az Ujpest ellen. A két csapat szeptember 25-ikén játsza le a mérkőzést, amelynek színhelye a prágai Szlavia-pálya lesz.

SLUŽBENI DEO

SUBOTIČKOG NOGOMETNOG PODSAVEZA

ZAPISNIK.

Sasavljen dne 6. septembra 1929. god. u Subotici na sednici Upravnog Odbora Subotičkog Nogometnog Podsaveza JNS-a.

Prisutni: Djordjević Jovan predsednik, Milodanović Martin podpredsednik I., Segedinski Nestor tajnik I., Skenderović Geza tajnik II., Brajković Uroš Blagajnik, Maletin Nikola, Lampman Franjo, Nikolić Petar, Kraus Mihajlo, Pfeifer Stevan, Reister Karlo, Zinak Matko i dr. Singer Adolf.

Odsutni: Matejić Milorad podpredsednik II., Milovančević Ilija, Nadj Dezider, Petljanski Borivoj i Francisković Gušto.

1. Citiranje zapisnika od 23. VIII. 929. U. O. nakon čitanja overovljuje.

2. Referat I. sekretara o materijalnom uspehu utakmica za pehar podsaveza odigrane u korist podsaveza.

U. O. uzima na znanje. Ujedno odobrava isplatu Din. 200.— na ime uređenja igrališta. Blagajnik se upućuje, da ovu svotu isplati vlasniku igrališta.

3. Referat I. sekretara u komu saopštava da se Apatinsko T. U. potpuno razišlo, pošto klub faktično ne postoji, što se vidi iz dopisa od 6. VIII. 929.

U. O. zaključuje, da se Apatinsko Telovežbačko Udruženje predloži JNS-u na brisanje obzirom, da se klub razišao.

4. Dopis S. K. »Tri Zvezde« u predmetu dozvole prij. utakmice dne 1. IX. sa S. K. Ferumom.

U. O. utakmicu dozvoljava.

5. Dopis S. K. Ferum-a u komu moli dozvolu nastupa za igrača Šifliš Belu na prij. i internac. utakmicama.

U. O. dozvoljava nastup na prij. i internac. utakmicama sa 29. VIII. 929.

6. Dopis BSK-a u komu saopštava priredbu zabave dne 31. VIII. 929.

U. O. uzima na znanje.

7. Dopis Topolskog Sport Cluba u predmetu prij. utakmice sa Adžanskim S. K.-om dne 1. sept. 929.

U. O. utakmicu dozvoljava.

8. Dopis Somborskog Sokola, u komu moli dozvolu nastupa igračima Pajičiću i Romodi 1. IX. 929.

U. O. dozvoljava nastup odmah igraču Pajičiću na prij. i internac. utakmicama. Dok se igraču Romodi zabranjuje nastup, pošto do današnjeg dana nije izdat po MLS-u, odnosno nije još verifikiran po Posl. Odboru.

Ujedno se upućuje Medjklubski Odbor putem služb. glasila, da upozori pismeno S. K. Soko, Sombor da se u buduće ima obratiti na ovaj podsavez u svakom predmetu putem M. O.-ra jer će U. O. u opetovanom slučaju postupiti protiv Kršitelja ove naredbe u smislu §. 52. K. P. JNS-a.

9. Dopis St. Bečejskog Sokola u predmetu dozv. intern. utakmice sa S. K. Sent-Mikloš-om dne 1. IX. 929. god.

U. O. utakmicu dozvoljava.

10. Dopis M. O. Sombor br. 93. u komu saopštava, da će odigrati prij. utakmice u korist roditelja post-tradalog mariborskog igrača između Somb. G. D.—Somb. ŽAK, Soko—Somb. S. U. 1. IX.

U. O. uzima na znanje.

11. Dopis JAD Bačka u komu saopštava da će održati svoju redovnu godišnju skupštinu dne 31. VIII. 929.

U. O. uzima na znanje.

12. Dopis Sub. ŽAK-a u vezi pokrenutog postupka zbog netražanja dozvole nastupa igrača Bačlije, saopštava, da je dozvola tražena samo nije mogao predati sekretaru podsaveza jer ga nije našao.

Nadalje moli dozvolu nastupa igraču Kunok-u.

U. O. nakon sprovedenog izvidjaja donosi sledeću odluku:

Kažnjava se ŽAK, Subotica ukorom u smislu §. 52. K. P. JNS-a u vezi sa §. 9. K. P. zbog zanemarenja dužnosti prema podsavezu sa upozorenjem, da će U. O. u opetovanom slučaju mnogo strožije postupiti.

Ujedno se dozvoljava nastup igraču Kunok-u sa 1. VIII. na prijateljskim i internacionalnim utakmicama, obzirom, da je istekao rok od 3 meseca, računajući od dana verifikiranja.

13. Predmet: Postupak protivu Bajmačkog AC-a zbog postavljanja u tim neverifikiranog igrača, te zbog netražanja dozvole za odigranje jedne prij. utakmice.

U. O. na predlog I. sekretara donosi sledeću odluku:

Kažnjava se Bajmački AC sa novčanom kaznom od Din. 100.— zbog zanemarenja dužnosti prema podsavezu u smislu §-a 52. K. P. JNS-a.

Razlozi: U. O. konstatuje, da je Bajm. AC nastupio sa neverifikiranim igračem M. Ispanovićem dana 28. VII. na utakmici protivu S. K. Poštari, Subotica, nadalje konstatuje, da je Bajm. AC odigrao prij. utakmicu protivu JAD Bačka (Subotica) u Bajmaku bez da je prethodno tražio dozvolu na odigranje utakmice.

Odbrana Bajm AC-a u komu kaže, da je tražio dozvolu na odigranje prij. utakmice protivu Bačke usmeno od I. sekretara podsaveza, ne može se uzeti u obzir, jer dozvole za odigranja prij. utakmica poeljuje U. O., nakon podnošenja pismene molbe.

Za olakšavajuću okolnost uzeto je jedino to, da Bajmački AC nije kažnjavan.

O gornjoj odluci se izveštava Bajmački AC putem služb. glasila ovog podsaveza.

zvole za pregovaranje sa inostranim klubom S. K. Sent-Kiloš u cilju odigravanja jedne intern. utakmice.

U. O. pregovore dozvoljava.

15. Poziv Zagrebačkog N. P.-a na proslavu 10. godišnjice.

U. O. uzima na znanje i odobrava postupak I. sekretara, koji saopštava, da je čestitao brzojavno.

16. Dopis Senčanskog AC-a u predmetu dozvole za prij. utakmicu sa S. K. Kosovom (Vel. Kikinda) kao i moli dozvolu nastupa igraču Drljačinu na istoj utakmici.

U. O. utakmicu dozvoljava.

Ujedno dozvoljava nastup igraču Drljačinu protivu S. K. Kosova.

17. Dopis St. Kanjiškog AC-a u predmetu dozvole prijateljske utakmice sa Poštari 1. sept. 929.

U. O. utakmicu dozvoljava.

18. Dopis »Sporlet«-a u komu moli pretplatu na list za god. 1929. od Din. 150.—

U. O. odobrava isplatu Din 150.— i upućuje svog blagajnika, da gornju svotu isplati adm. »Sportlet«-a.

19. Dopis S. K. »Tri Zvezde« (Apatin) u predmetu dozvole prij. utakmice sa HOSK (Osijek) dne 8. IX.

U. O. utakmicu dozvoljava.

20. Dopis S. K. Poštari, Subotica u predmetu ne-dobivanja služb. glasila ovog podsaveza.

U. O. upućuje I. sekretara, da pročita dopis upu- ti S. K. Poštari i administraciji »Bačsmegyeri Napló«.

21. Dopis Topolskog Sport Cluba u predmetu prij. utakmice sa S. K. Ferumom dne 8. IX. t. g.

U. O. utakmicu dozvoljava.

22. Dopis S. K. Soko, Sombor, u komu podnosi prijavu protivu sav. sudija gg. Molnara i Španjola, te igrača Somb. S. U.-a

U. O. dostavlja predmet kazn. odboru stim, da pod suspenzijom sviuju igrača, koji su učestvovali u tuči na prij. utakmici od 1. sept. t. g. sprovede istragu i najstrožije kazni krivce.

K. O. ima istragu sprovedi sam, bez posredovanja M. O.-a.

23. Dopis Bunjevačkog S. K.-a u komu se žali da ne dobija redovno služb. glasilo.

U. O. skida predmet sa dnevnog reda, pošto je u istoj stvari već postupio u vezi dopisa Poštanskog S. K.-a.

24. Dopis Kulsog S. K. Radnički, novosnovani klub, u komu moli da se primi za privremenog člana ovog podsaveza.

U. O. prima S. K. Radnički za privr. člana, pošto je podneo uverenje od vlasti o tomu, da je svoja pravila dostavio nadzornim vlastima radi odobrenja, kao i pošto ima dozvolu privremene funkcije.

Ujedno se upućuje S. K. Radnički, da odigra 2 javne utakmice, shodno pravilima §. 9. Opć. Prav.

JNS-a. Dozvole na odigranje utakmica podeljuje ovaj podsavez uvek od slučaja do slučaja na zamolbu kluba.

Istovremeno se obavezuje S. K. Radnički na pretplatu služb. glasila ovog podsaveza Din. 20.— mesečno, koja svota se ima uvek unapred isplaćivati na adresu Subotičkog Nog. Podsaveza.

25. Dopis S. K. Hajduk, Subotica u predmetu dozvole prij. utakmice sa S. K. Ferumom dne 8. IX. 929.

U. O. utakmicu dozvoljava.

26. Dopis Subotičkog S. K.-a u predmetu dozvole prij. utakmice sa JAD Bačkom dne 8. sept. 929.

U. O. utakmicu dozvoljava.

27. Referat I. sekretara, da se klubovi ovog podsaveza, koji nisu podmirili svoja dugovanja prema podsavezu, poslednjiput upozore na isplatu duga.

U. O. donosi sledeću odluku:

Pozivaju se svi klubovi ovog podsaveza, koji imaju zaostataka, da do 15. IX. t. g. podmire svoje dugovanje, u protivnome se suspenduje klub od 16. IX. 929. automatski.

28. Dopis JNS-a br. 593/928—29. od 23. VIII. u predmetu istrage u stvari surove igre na utakmici od 20. maja t. g. između Somborskog S. U.—ŽAK (Maribor).

U. O. upućuje Kazn. Odboru da u roku 8 dana ima sprovesti istragu u ovom predmetu, kao i doneti konačnu odluku.

Ujedno se upućuje I. sekretar, da odgovori pismeno na ovaj dopis JNS-a.

29. Postupak protivu izvestitelja »Jut. Lista« g. Stjepana Pavlina zbog nesportskog ponašanja na igralištu za vreme utakmica.

U. O. u predmetu prijave člana upravnog odbora U. O. predmetnu prijave člana upr. odbora g. dr. Singera, a na osnovu osvedočenja predsednika ovog podsaveza g. Jovana Djordjevića, opoziva slobodnu kartu izdatu izvestitelju »Jut. Lista« g. Stjepanu Pavlini i to iz sledećeg razloga:

Pomenuti g. Stjepan pavlina poznat je kao osoba, koja u svojstvu novinara pravi stalno izgrede i nered na utakmicama. Imenovanom je ovaj podsavez izdao svoju slob. kartu, kao novinaru, uvetno obzirom na njegovo držanje kod utakmica. Pošto se iz ove prijave ustanovljava, da se g. Stjepan Pavlina nije držao onog uslova pod kojim mu je slobodna karta odobrena, pravio je i dalje nered na igralištu, vredjao funkcionaropodsaveza, igrače, momčad i publiku, podsavez mu je oduzeo slob. kartu na svom području, pošto ovu povlasticu ne zaslužuje.

O ovom rešenju ima se izvestiti Jutarnji List u Zagrebu. Ujedno se poništava karta br. 21. izdata na ime Stjepan Pavlina.

I. sekretar.
Segedinski s. r.

SAKK

74. sz. Játzsma.

Vezérgyalog.

Világos: Dr. Aljechin. Sötét: Bogoljubov.

A világbajnoksági mérkőzés első játszmája. Játsszóták Wiesbadenban 1929 szeptember 7-ikén.

1. d2—d4 d7—d5
2. c2—c4 c7—c6
3. Hg1—f3 Hg8—f6
4. Hh1—c3 d5×c4

A vezérselnek ez a változata elég gyakran szerepel a mestergyakorlatban és a sötétre általában kielégítőnek mondják

5. a2—a4

Aljechin azért választja ezt a lépést, mert 5. e2—e3 után ... b7—b5 olyan ismert változatokat vezet be, amelyek a sötétnek teljesen kielégítő játékok ad. L. pl. a Capablanca—Spielmann kisingeni játszmát.

5. .... e7—e6

A világbajnoksági meccsre a mérkőző felek gyakran valami újítást készítenek elő. Bogoljubovnak ez az újítása azonban nem szerencsés, mert a sötét vezérfutár bezárását semmi sem teszi indokolttá. Az elmélet e helyett joggal ajánlja 5. .... Fc8—f5-öt és ha most a világos 6. e2—e3-at játszik, a sötét akár 6. .... e7—e6-ot választhatja, akár pedig dr. Lasker ktiünő 6. .... Hb8—a6 lépését játszhatja meg, amely a világos ötödik a2—a4 lépésével meggyengült b4—pontot akarja birtokába venni.

6. e2—e4!

Aljechin csodálatos stratégiai érzékével azonnal észreveszi a sötét védelmi rendszerének gyöngéjét és a helyett, hogy 6. e2—e3-mal a gambit c4 gyalog visszanyerésére játszana, ami csak egyenlő játékot eredményezne, e2—e4-el éles támadást vezet be.

6. .... Ff8—h4

A sötét most megtartja gyalogelőnyét, de állása rossz lesz.

7. e4—c5 Hf6—d5
8. Fc1—d2 Fh4×c3
9. h2×c3 b7—b6
10. Hf3—g5! b7—b5

Ez a kitiünő lépés teljesen megbénítja a sötét állást. A sáncolásra 11. Vd1—h5, h7—h6-ra pedig h2—h4! következne. A sötét látja ezt és erőszakos eszközökhöz folyamodik, hogy állását a kellemetlen nyomás alól felszabadítsa.

10. .... f7—f6
11. e5×f6 Hd5×f6
12. Ff1—e2 a7—a6

13. Fe2—f3

Végzetesen súlyos hiba, ami ilyen fontos küzdelemben feltünő Bogoljubov részéről.

14. Ff3—h5+ Hf6×h5
15. Vd1×h5+ Ke8—d7
16. Hg5—f7 Vd8—e8
17. Vh5—g6 Bh8—g8
18. Fd2—f4 Fc8—b7
19. Ff4—g3 Kd7—e7
20. Fg3—d6+ Ke7—d7
21. 0—0 c6—c5

Nincs jobb, a beszorult vezérhuzárnak fejlődési helyet a b7 futárnak pedig vonalat kell nyitni.

22. d4×c5 Fb7—d5
23. a4×b5 a6×b5
24. Ba1×a8 Fd5×a8

A sötét állás most már tarthatatlanul gyenge és nehéz védelmet találni.

25. Bf1—a1 Hb8—c6

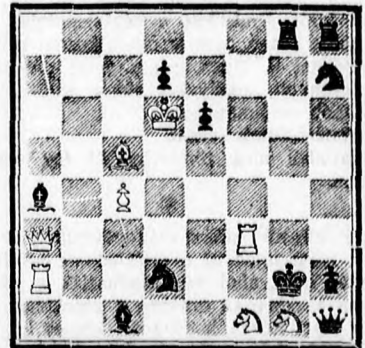
26. Hf7—e5+! ....

A sötét feladta, mert Hc6×e5-re Ba7+ következne

53. sz. feladvány.

Eredeti.

Igall Igallits Szvetozártól Szubotica.

Világos: Kd6, Va3, Ba2 és f3, Fc5, Hf1 és g1. gyc4. (8 figura.)

Sötét: Kc2, Vh1, Bg8 és h8, Fc1 és a4, Hh7 és d2, gyd7, e6 és h2 (11 figura.)

Világos indul és 2. lépésben mattol.

A rovatvezető ízenetét és a legutóbbi rejtvény helyes megfejtőinek névsorát jövő heti rovatunkban fogjuk közölni.

Az iskola kapujában...

A használt könyvek és a latin puskák piacán - A Pál uccai fiúk és a modern diák - Dezsőke vallomása

Szeptemberi fény öntözi az uccákat. Nyolc óra van és itt állunk az iskola kapujában, az öreg gimnázium előtt. Most nyitják ki az ajtót, a pedellus megsörgeti a kulcsesomót és kitekint.

A sereg már a kapu előtt áll. A beiratkozás és a letűnő vakáció utolsó, izgalmas napjai ezek. Itt zajong, zsihong, áramlik az élet a kapu előtt. Azok is itt vannak a kíváncsiság lázától hajtvá, akik már beiratkoztak és azok is, akik csak most fognak beiratkozni. A kapu előtt közvetlen egy meghatott arcú asszony és egy megszeppent kisfiú állnak. A gyerekről látszik, hogy most lép először a magasabb tudományok otthonába: erősen szorítja az anyja kezét, arca sápadt valamilyen rejtélyes belső izgalomtól és idegesen kapkodva be-bekukkant a folyosóra, amely fehéren ásit a szeptemberi reggelbe.

A kisgyerek, az *első*, idegenül áll a nagy tömegben. Az öreg diákok a megszokottság mozdulataival közelednek a kapu felé, nekik már nem rejtély és nem izgalom a hüvös folyosó és a komoly osztályterem. Hangosan köszöntik a befutó tanárokat és közömbösen, biztossággal, a helyzettel és hangulattal ismerős diák nyugalmával tűnnek el a kapu torkában.

Egy apa vezeti a fiát. A gyerek tiszta, mintha skatulyából vették volna ki. Bátorral lépked a papa mellett és amint belépnek a kapun görcsösen megkapaszkodik az apja kezébe.

*

A Pál uccai fiukat keresem ebben a nagy diákcsoportban, amely most az iskola előtt tanyázik. A Molnár-regény halhatatlan diákalakjait szeretném felidézni ebben a seregben. Hol a Nemecek, a beteges, sápadt, ijedtszemű, aranyos kis Nemecek? Hol van Boka, az okos energikus komoly diák? Hol van Csónakos? Hol van az Ács Feri, a félelmetes? Hol vannak a Pál uccai grund hős védői és a gitt egyet elszánt tagjai? Közéjük vegyülök, a végsőkig feszítem a hallóidegeket, hogy elcsenjem beszélgetésüket kihallgassam titkaikat.

— Na fogadjunk hogy Tom Mix nagyobb kunctokat csinál mint a Duglasz Farbanksz! Láttad te az Ezüstnyilat?

— Az pitike, az egy pitli ügy. Láttad te, mit csinál ebben a filmben a Duglasz?

A »Duglasz«, ök így mondják »Duglasz«, végeredményben mindegy Duglasz, vagy Döglesz. A Pál uccai fiúk késő utódi nem beszélnek a grundról. A két negyedikes hitvitát folytatót a mozirol, egyik Mix párti volt, a másik »Duglasz Farbankszert« tette kockára becsületét.

Micsoda csodálatos metamorfózis ment keresztül a mostani diák nemzedék. Jöttek a nyolcadikosok bő nadrággan, elegánsan, mint a parkettáncosok. Előkelően, könnyedén, világításon csevegtek, mindegyikük kisportolt atlétaalak, széles kitömött válluk van és komoly feketekeretes szemüvegük.

Bokát, a csendes, megfontolt Bokát hiába kerestem. Ezek a rádióorszak embercsemétéi, fölényes, tapasztalt, cinikus és reális emberek. A bájos diákromantika most már csak a Pál-uccai fiúkban él tovább és a hozzá hasonló diákregegyekben. Itt az iskola előtt nem tudtam felfedezni. Itt szó folyt a mozirol, beszéltek a Zeppelinről és a rádióról, amely nemsokára pótolja a tanárt, nem kell iskolába járni, odahaza a hangszóró mellett mindenki végighallgathatja az előadást és csak vizsgáznia megy be egy évben egyszer az iskolába. Ezt egy hetedik diák magyarázta nekem és társainak. A diáknak hatlampás készüléke van, szenvedélyes rádióamatőr és konstruktor. Butlás nélkül száguld a technika világában és a fantasztikus alkatrészneveket betéve tudja. Ex abrupto fújja a leadókat és per nomine ismeri az összes stúdióművészeket.

Fogadni merek azonban, hogy nem tudja a második deklínációt. Praktikus a végtelenségig, semmi regevényes nincs benne, nem is csodálkozom rajta, sőt valami tiszteletet is érezek iránta, mert oly jól tudja a fizika törvényeit, amelyeket akkor sajátított el, amikor a rádiót tanulmányozta.

Rádiómérnöknek készül.
És latinból meg történelemből fog osztályismétlésre bujni.

*

A fagyaltosok, akiket már megcsipett az ősz hideg lehellete, most mind itt tolonganak az iskola előtt. Ez az egyetlen hely, ahol még eladhatják a jeges édességet. Olyan ezekben az órákban a gimnázium környéke, mint egy piac. Sárga kocsiábr, kecses limonádés készülékek, cukorkás emberek, kikirikisek áttették ide székhelyüket. Husz csendő csilingel hivatagón és két-égbesetten, mint a halálraítélt sikolya.

— *Dupla adag egy dindérré!*
— *Itt a finom hideg limonádé!*
Csupa csábító ajánlat. A nyári üzemek az utolsó órákat élnek és ráfizetéssel kínálják a kánikula idején oly' hecces árut. A diák vállalkozó szellem és szeptemberben diákra spekulál mindenki: a lakásadó, a könyvekereskedő, a csemegés, a gyümölcsös és a pék.

A különböző árusok zsiabján keresztül tör egy fiatal torok kiáltása:

— *Veszék algebrát és francia szótárt! Kinek van?*

Ez a könyvvásár. Most kerülnek aukcióra a használt kiszolgált könyvek. Egy szőke hatodikos áll a lépcsőn és várja az ajánlatokat.

— Először, másodszer...

— Algebra van, szótáram nincs! — kiált közbe valaki.

— Itt van a szótár — mondja egy másik és már lobogtatja a tömeg feje felett a szótárt.

Tárgyalnak komolyan, akár a dereshajú kereskedők. A kis diák nem enged az algebra árából. Kijelenti, hogy ilyen algebrát ugye lehet kapni sehol a világon, mert a példatár összes komplikált feladatai mellett a margóra írva ott van a megoldás is.

— *Kinek van latin »puskája«?*

Önkéntelenül elmosolyodom. Itt a gimnázium előtt Genf ide, Genf oda javában folyik a fegyverkeresés. A felek a leszerelés helyett felszerelnek, nem törődnek a nemzetközi megállapodásokkal és a fegyverkezési tilalommal. Puska! Latin puska, görög puska, Cicero puska, Sallustius puska! Itt azt hiszem zavarba jönének a legrávaszabb fegyverszakértők és dugába dőlnek az összes leszerelési konferenciák.

— *Veszék puskát!*

Cicero puskát! Mennyi izgalomtól és vesződéstől menti meg a szegény kis diákok egy jó »puska«, amelyben többszörösen kipróbálva még van a nehéz latin szöveg fordítása.

Most tözsdéznek a puskával! Roppant ára van a Cicero puskának. Ezt keres mindenki.

— *Cicero ötvenért!*

Drága, de viszont a könyvkereskedésben hiába kérsz »puskát«, ott nem lehet kapni.

Egy nyolcadikos, aki tavaly spekulációra összevásárolta az összes felhasznalható puskákat, most lekésen meggyőződéssel magyaráz a kisebbeknek, akiknek most lesz szükségük rá.

— *A jó puska fél siker! Feleannyit se kell tanulni, meg körmölni, meg szavakat keresni! Fegyverkezeltek!*

A lépcsőn áll és úgy szaval. Ha tanár jön, elhallgat. Sallustius ötven dinárra felverték. Ennyiért kelt el egy olyan latin olvasókönyv is, amelyben a szavak fölé be van írva a jelentés, sőt megvan az egyes igék pontos grammatikai elemzése és piros ceruzával vannak alá huzva a veszedelmes »accusativus cum infinitivus«, genitivus partitivusok gerundiumok és gerundivumok a participiumokkal és perfectumokkal együtt.

Egy ilyen könyv kincset ér!

A piacon mindent lehet kapni. Használt könyveket, litografált segédanyagokat, kész szorgalmi rajzokat, sablonokat házidolgozat és iskolai dolgozat megírására. Nagy kereslet nyilvánult meg a kötelező olvasmányok tartalmi ismertetését magába foglaló füze-

tek iránt. Szóval, meg lehet kapni itt mindazokat a titkos segédesszközöket, amelyek megkönnyítik a diákegy ember életét.

*

Megszólított egy kis diákok. Négy ezüst csik ragyog a sapkáján. Negyedikes. Breznik Dezsőnek hívják. Okos, értelmes arca van. A szemel kutatnak, vajjon mit akarok vele. Óvatos diák. Az apja asztalos.

— Sokba kerültek a könyvek? — kérdeztem.

— Nem mind vettem meg. Majd eljárak a Tóth Lacihoz, neki mind megvan.

— Neked nincs?

— Drága apámnak nem volt pénze, azt mondta legyek asztalos, az nem kerül annyiba.

— Szeretsz tanulni?

— Hát... szeretek. Tavaly tiszta háromasom és két négyesem volt.

— Miből volt négyes?

— Magaviselet és torna — vágja ki büszkén.

— Melyik tantárgyat szereted a legjobban?

— Rajzot.

— Tán ícső akarsz lenni?

— Nem, még nem tudom mi leszek.

— Mi szeretnél lenni?

Látom a szeméből, amely ártatlanul elborul, hogy oceanrepülő, középsatár, vagy cowboy szeretne lenni. De nem mondja. Vállát vonogatja.

— Apád mit akar, mi legyél?

— Ó? Ó azt mondta, ha más tanulok, legyek orvos, vagy ügyvéd. De én...

Elhaptam a szót. Tudom nem akar az lenni. Talán ösztönösen érzi, hogy ez a pálya nem sokkal kecsesget. Tultermelés van orvosokban s ügyvédekben.

— ... En inkább mérnök lennék — mondja félénken.

— Miért?

— Mert a Tóth Laci is az akar lenni.

A Dezsőke még maga se tudja mi lesz, de így vannak a többi fiúk is, sőt a szülők is. Majd meglátják mire lesz kedve, fontos, hogy elvégezze az iskolát.

Megkérdezem Dezsőket, mit olvas. Negyedikes és híret se hallotta a Pál uccai fiúknak. Verne Gyulát se olvasott, de már hallotta róla, hogy fantasztikusokat írt. Ujságban csak sportot és Zeppelint olvas. Szereti a mozi. Szabad idejében futballozik, az osztály csapatában jobbfal. Kedvelt csapata az SZMTC és a Ferencváros. Takács II-öt és Turayt szereti. Nem gyűjt bélyeget, se rovar, se régi pénzt. Fahajókat konstruál az apja műhelyében.

*

... Itt van körülöttem ez a sok mosolygó diákfej. A büszke hetedik-nyolcadikosok, félénk, félszeg esetlen kis elsősk, hangos hatodik és a fontoskodó harmadik... Arany csikok a sapkákon, látszik a színéről, melyik az új, valami nagy nagy és kimondhatatlan büszkeséggel viselik ezeket az arany sujtásokat, a melyek úgy sorakoznak a sapkán, mint a lépcső, a mely egyre magasabbra visz a tudás végtelenjében.

Az iskola kapuja nyitva van, a termék frissen megszelve, felolajozva várják a sereget, a vésett tetejű padok ébrednek a nyárból, a katedrán komolyan, hüvösen, néz az asztal és a tábla fekete síkja most is szomorúan hasít bele a nagy féhérségbe...

Szegedi Emil

A HOLTTEST NYOMÁBAN

A marnei véres hullacsomag rejtélye

Páris, szeptember hó.

A darabokra vágott asszony rémregénye...

Ez izgatja két hét óta a párisiakat.

A Marne-ből kihalszott vörhenybarba vitorlavászon csomag misztériuma, amelynek két hét óta hiába igyekszik a végére járni M. Barthélémy, a police judiciaire sousdirectora a kéményprofilu André Benoist a hatalmas detektívönök nagyszakállu első munkatársa három tucat detektívvel, orvosszakértővel, beugóival és önkéntes és önkéntelen munkatársaival...

Az eset óriási hullámokat vert maga körül. Nem azért, mintha az ilyen eltűnés, vagy vízből kifogott hulla valami nagy ritkaság lenne a francia bűnkrónikában, de éppen azért, mert napfényre került néhány adat arról, hogy milyen sötét, áthatolhatatlan mocsár a párisi és páriskörnyéki világ, amelynek titkaiba itt-ott belevilágít ugyan néha egy-egy feltűnőbb esetet követő nyomozás, de amelynek a mélyére hatolni nem tud semmiféle bármily agilis, bármily tevékeny rendőrség sem.

A Marne titkai.

Csendes folyó a Marne. Lassan folydogál idilli villák és jölközve autótakkal szegélyezett partjal között. A párisi nép populáris nyaralóvidéke. Munkástelepek, olcsó dancingok kis gyanuskülsű villák között eseményt csak egy tüzljátékos vidéki ünnepség hoz, vagy egy vasárnapi evezős-verseny. Hétköznap elhagyott és kietlen a folyó, csak a közmondásos türelmű, nagykalapu, furcsabarkás marnei horgászok szakítják meg a vidék egyhangú szürkeségét. Csendes a folyó, lassu a sodra, és a parti sás között gyakori a fennakadt kutyahulla, vagy döglött macska. Nem viszi el a csendes víz, nem bántják a flegmati-

kus halászok, megszokják, elkerülik és beleolvad az eseménytelen tájké méla harmóniájába.

A parti villatulajdonosok ügyet se vetnek már az ilyen rakományra. Minek? Hogy kinevessék őket a szomszédok? Megint döglött kutyát halásztál, Albert apó? — kérdezzessék csufolódba.

Igy hanyódott a marnei hullacsomag heteken, hónapokon keresztül a csendes habokban. Mint a nyomozás során kiderült, néha egy kíváncsibb járókelő leginkább asszonyféle, megpiszkálta, megforgatta, aztán visszalökte a türelmes vízbe.

Talán sose is lett volna belőle rémregény, bűnkrónika, ha két dologtalan ácslegény horgászni nem akar Albert Tourbier korcsmáros kis ócska pontonjáról és nem kergeti el őket az éktelen hullabűz.

Emberláb a csomagban

A két ácslegény megpiszkálta a csomagot és egyszerre rémülten rohantak a korcsmárosához.

— Emberláb van a csomagban, Albert, — ujságotlák rémülten. Gyere csak nézd, emberláb.

Albert Tourbier rosszkedvűen követte a két fiatalbirt. Minek ez az egész história. Ugye jön ki ebből semmi jó. De lement velük a vízhez, megnézte a csomagot, feltolta a sapkáját a tarkójára és szakértelemmel kijelentette:

— Ne nyuljatok hozzá. Értésíteni kell a rendőrséget.

Telefonáltak. A St. Mauri komisszáriátusról biciklin egy fél óra alatt ott volt két főrendőr. Megnézték a csomagot, megállapították, hogy nem tréfa és elmentek ők is telefonálni.

Este volt, sötét, holdtalan este. Tíz óra is elmúlt

KOMLÓT

jóminőségűt

VESZEK

Ajánlatokat „HOPFEN 2732” cím alatt a kiadóba
kérek. 0308

De a hulla, amely két hónap óta észrevétlenül, egykedvű halászok között tévelygett a habok között, most egy fél óra alatt lázba hozta Párist. Éjjel, vagy nem éjjel, egy felfedezett hulla órákig sem várhat a detektívönkre. Egy fél óra alatt fellármázta a police judiciaire inspekciosait. Egy újabb negyedóra alatt kiugratta az ágyából Barthélémy urat, a sous-directeur, tíz perc és már megérkezett dr. Paul, minden hullák legjobb szakértője, törvényszéki orvosszakértő és kerek egy óra alatt már a vincennes-i kapunál túlkölt tízenyolc autómobil megrakodva rendőrökkel, detektívekkel, újságírókkal és fotográfusokkal.

Kihallgatták a hullát, kicsomagolták, becsomagolták, kihallgatták, jegyzőkönyveztek, újra autóbába ültek, felrakták a »somagot« is aztán átvonultak a st. mauri commissariatusra, hogy haditanácsot tartsanak.

Másnap reggel már tele voltak az újságok a dologgal, a helyszínére megindult a kíváncsiak zarándokjárása. Mindenki emlékezett valamire, amiből valami lehetett, mindenki tudni akart a gyilkosság részleteiről. Paul dr. már tüzetesen megvizsgálta a hullát.

»Jakab ne bántsi!«

— Két hónapja lehet a vízben, jelenti ki.

— Igen, igen, kap rajta egy töpörödött anyóka, éppen két hónapja, hogy a fiammal segélykiáltásokat hallottunk a kertünk alatt. Egy fültanu arra is emlékszik, hogy egy kétségbeesett női hang kegyelemért könyörgött és így kiáltozott:

— *Jakab ne bántsi, agylis tudod, hogy mindig csak téged szerettelek.*

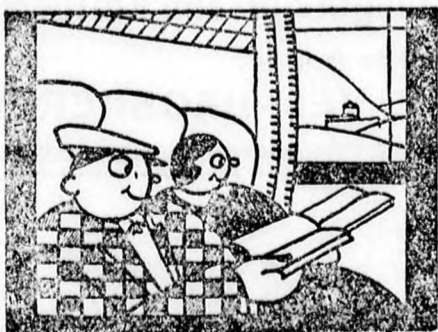
Távíratok érkeznek az ország legtávolabbi zugáiból, rendőri jelentések, vizsgálóbíró előtti vallomások, eltűnések bejelentése és tömérdek aggódó szülő és rokon érdeklődése, akik mind eltűnt lányuk életéért aggódnak. Százával érkeznek névtelen levelek. Egy héttig »első oldal«, »vezércikk« lesz a marnel piszkos hullacsomagból, aztán elül a lárma, elhal a szenzáció, papirkosárba kerülnek a hamis nyomok és a rendőrség besorozza az ügyet a megoldhatatlan rejtélyek sorába.

De a rendőrség nyomoz tovább csendben, zajtalanul és várja a megváltó véletlent...

A véletlen pedig gyakran nem soká vár magára. Igaz, hogy a véletlen másik neve: *besugó*. Van ilyen rengeteg, minden rendőrtisztviselőnek meg vannak a maag emberei, akik csak az ő emberei és senki másé. A legkülönbözőbb fajtájú emberek a rendőrség titkos munkatársai. A korcsmáros, akinek elnéztek valami kisebb kihágást, az urilány, akit razzlián kaptak rajta egy megfontolatlan kiránduláson és akinek a rendőrtisztviselő megígérte, hogy nem szól a papának, ha... ha a kisasszony megígéri, hogy alkalomadtán egy kis szolgálatot nem tagad meg.

Az ilyenek aztán füllenek, hallgatnak és a kellő pillanatban beszélnek. A gyilkos pedig, aki hónapokig, sőt évekig hallgat, bujkál, hamis papírok és a »milieu« lepel alatt, egy beszeszelt pillanatban, amikor mindenki mesél, kisebb-nagyobb betörésekről, vagy egyéb hőstettekről, maga is megnyílik, hisz a maga vérei között van és beszél. Beszél, beszél és nem veszi észre, hogy egy valaki a társaságból nagyon mohón issza szavait és holnap talán nem várt látogatókat hoz a nyakára....

Aigner László

Oleśó
Wallace
a legjobb
útróvaló

MISS VILÁGSZÉPE

DEBRECZENI JÓZSEF ÉS LÁSZLÓ FERENC REGÉNYE

Copyright by Bácsmegeyi Napló
1929

(Megjelenik a rejtélyes hódoló)

41
Thomas Balting mosolygott. Jól számított, amikor a névtelen levelek kíséretében a virágokat és más ajándékokat küldte a lánynak: sikerült felkeltenie a kíváncsiságát. Ez volt a célja és ezt elérte. A gazdag angol gyáros különben is nagy súlyt helyezett arra, hogy lehetőleg mindig eredeti legyen minden cselekedetében. Irított a sablonoktól és az eredetiségre való törekvése néha különcködésre ragadtatta. Meg aztán tudatában volt annak is, hogy mint férfi nem hódíthat meg egykönnyen olyan szép és körülrajongott fiatal nőt, mint amilyen a világszépségsverseny győztese volt, ezért jobbnak látta, ha ezen a különös, furcsa módon előbb felgyújtja a lány képzetét. Amikor Margitot Cannesban meglátta, azonnal vágyat érzett, hogy ezt a csodálatosan szép, fiatal lányt a magáévá tegye. Pílanatnyi habozás nélkül követte Nizzába és annak az embernek a biztonságával, aki megszokta, hogy minden, amire hozzáfog sikerül, megkezdte az ostromot, a maga módján, az ismeretlen hódoló álarcában. Amikor azután azt hitte, hogy eléggé felkeltette már a lány érdeklődését, személyesen jelentkezett és most itt ült az asztalánál Miss Világszépe.

Margit kényelmetlenül érezte magát és a lassan meginduló beszélgetés alig enyhített valamit az első percek feszélyezett hangulatán. Balting tökéletesen udvarias volt, de a tekintete túlságosan elárulta, hogy ez az udvariasság állati vágyakat leplez. Margit már bánta, hogy eljött. De miután már itt volt, igyekezett szépnek és ragyogónak lenni, mert azért mulattatta ennek a furcsa idegen embernek a mohóságát, amellyel szinte elnyelte a tekintetével. A legnagyobb meglepetés azonban az volt, hogy Balting így a valóságban nem bizonyult annak a szellemes, ötletes embernek, akinek a küldeményeivel mellékelt soráiból látszott. Meglehetősen száraz ízletember volt, kissé cinikus, de kétségtelenül olvasott és világlátott.

— Mik a tervei a nagy győzelem után? — kérdezte vacsora közben Margittól.

— Még nem gondolkoztam róla komolyan.

— Azt rosszul teszi — folytatta Balting a komoly ízletember hangján — ki kell használni ezt a nagy népszerűséget és minél előbb kezdenie kell valamit, amivel bőségesen kamatoztathatja a tömegek imádatát.

— Ha angol lennék — felelte Margit kis csipős éllel a hangjában — akkor bizonyára gondolkoztam volna már erről. De nekem sajnos nincs elég üzleti érzékem.

— Pedig az egy ilyen szép lánynál éppolyan fontos — mondotta Balting szemrebbenés nélkül — mint a magamfajta ízletembernél. És ha a tapasztalataimmal a segítségére lehetek, nagyon szívesen állok a rendelkezésére.

Rózsai, akit a praktikum mindig érdekelt, közbeszólt:

— És hogyan képzeled ön Mister Balting a hugom jövőjét? Mit tanácsol?

— Az ilyen népszerűség rendszerint csak ideig-óráig tart — felelte az angol kérelhetetlen józansággal — többnyire csak a következő világszépségsversenyig, amelyen aztán újabb nő viszi el a pálmát és beszélget magáról világszerte. Pünkösdi királyság ez, ha nem elég ügyes valaki ahhoz, hogy állandósítsa a népszerűségét. Ehhez pedig a legjobb mód alighanem a film terén kínálkozik.

Margit kedvetlenül hallgatta ezeket a túlságosan józan szavakat, annál inkább, mert be kellett látnia, hogy Baltingnak igaza van. A mámoros napokban nem volt még ideje arra, hogy a távolabbi jövőre gondoljon, de azért néha, a legnagyobb ünnepek után már átvillant benne a gondolat: meddig fog ez az álom tartani és mi lesz aztán? És éppen ezért, most szinte haragudott Baltingra, hogy ilyen leplezetlenül szavakba öntötte titkos aggodalmát.

— Jó összeköttetésem vannak Londonban

egy-két filmgyárnál — folytatta Balting — és boldogan állnék a rendelkezésére.

— Köszönöm — mondotta Margit hidegen. — De már elárastottak a filmgyarak és színházi ügynökségek ajánlatokkal. Válogathatok tettségem szerint.

Szándékosan hangsúlyozta ezt, sőt túlozta az igazságot, mert bántotta, hogy ez az idegen ember ennyire le akarja kötelezni támogatásának a felajánlásával.

Az est kedélytelenül telt el, a beszélgetés vontatottan haladt és Margit szokatlanul szótlan volt. Még elég kora volt, amikor asztalt bontott.

— Fáradt vagyok — mondotta — és holnapra meglehetősen fárasztó programom van.

Balting elkísérte őket. Kinn a ruhatárnál Rózsai egy percre hátramaradt és ezt az alkalmat mohón felhasználta arra, hogy sietve ezeket mondja Margitnak:

— Miss, őszintén szólva, nem így képzeltem el ezt a találkozást... Hol és mikor beszélhetnék magával négy szemközt?

— Miért fontos ez? — kérdezte Margit közömbösen.

— Sejtethi, hogy nem azért akartam megismerkedni magával, hogy csak a filmszínésznői pályára beszéljem rá. Egész más céljaim vannak magával.

— Céljai? — kérdezte Margit kihívóan.

— Igen. Minden filmgyárnál kedvezőbb szerződést ajánlok én magának, ha hajlandó velem jönni Londonba.

Margit válasz helyett hátrafordult és sürgetően szólt Rózsainak:

— Siess, drágám! Jössz már?

Rózsai csatlakozott hozzájuk és így vége szakadt a kellemetlen beszélgetésnek. Margitnak most először tettek ilyen leplezetlenül és üzleti hangon szerelmi ajánlatot és mélységesen megdöbbsent, hogy idáig jutott. Mivel bátorította fel ezt az ellenszenves gazdag angolt erre a vakmerőségre? Azzal, hogy elfogadta a meghívást? Benne lenne a hiba? Kedvetlen, rossz érzése volt és a Vignier iránt érzett szerelmét érezte beszennyezve ettől a találkozástól. Sokáig nem aludt el, de Rózsainak nem árulta el, hogy milyen beszélgetés folyt le közte és Balting között a ruhatár előtt.

Thomas Balting ettől a naptól kezdve következetes makacssággal a nyomában volt. Ahogy eddig naponta jelentkezett ajándékaival, most minden nap megjelent maga, személye fontosságának a tudatával mindazokon a helyeken, ahol Margit megfordult: a strandon, az öt órai teánál, a játékkaszinóban, az esti táncnál, mindenütt, mintha csak kikémlelte volna a lányt és úgy követte volna. Hiába volt Margit hideg, sőt barátságtalan, ez nem zavarta Baltingot, hanem mégis állandóan csatlakozott a lánynak. És ha Rózsai nem volt jelen, azonnal megindította újra az ostromot, szinte mániákus következetességgel.

— Boldoggá tenném magát, higgye el... — mondotta egyszer szokatlanul meleg hangon. — Nem az ilyen pillanatnyi siker a fontos, hanem az, hogy egy becsültes férfi gondoskodjék magáról és gazdaggá tegye magát.

Margit most már mulatott ezeken az állandóan megismétlődő ajánlatokon. Mosolyogva, kihívóan nézett a férfire.

— Hiszen maga azt sem tudja, nem találtam-e én már meg azt a férfit, aki gazdaggá, vagy legalább is boldoggá tesz... És ez a boldogság többet ér mindannál, amit maga tud nekem felajánlani.

— Szerelem? — kérdezte Balting valami megvető mozdulattal. — Elmulik. Én is mondhatnám magának, hogy szeretem, de nem akarok hazudni, hanem őszintén, becsületesen bevallom, hogy csak az érzéseim lázadoznak magáért. Ezt a két érzést gyakran összetévesztik az emberek. Vigyázzon, hogy maga is ne járjon így.

(Folyt. köv.)

Minden „Pyram-pasztá“ dobozban van egy betű, aki a „Gramofon“ szót összegyűjti, kap ajándékkul egy szép, sokszáz dinár értékű koffer-gramofont

LIFKA-KERT

Hétfőtől

BRIGITA HELM

látványos kiállítási luxus-film

Tévutakon

Egy asszonyi szív vergődései

Ha foglalkozást keresel itt állj meg!

Mióta keresel foglalkozást — bizonyára már hónapok óta — és nem »találsz!« Miért nem találsz? Mert vagy nem vagy elég ügyes, vagy pedig arra vársz, hogy valaki más találjon megelégedő te részre. És te csak szépen vársz tovább türelmesen, vagy türelmetlenül, esetleg kétségbeesetten, valószínűleg a jobb időkre, vagy pedig alighanem a sült galambra.

Azt azonban már látod, hogy nem segít rajtad senki, ha csak magadon nem fogsz segíteni és bizonyára azt is látod, hogy mindaz, aki dolgozik, boldogul és megél. Az ilyen azután nincs rászorulva más ember kegyére és pártfogására.

Ne »keress« tehát még tovább is foglalkozást, mert kár minden percért, meg azután hónapok óta látod, hogy úgy sem »találsz«, fogd meg tehát azonnal okosan, élelmesen a dolog végét és foglalkoztasd saját magadat!

Onállósítsd magad és légy a magad ura! Csekély 3160 dinár kell hozzá, az sem egyszerre és máris állandó kenyered van neked is, meg a családénak is.

Egy kis géppel végeztető szép, tiszta és könnyű háziparra tanítunk be teljesen ingyenesen 8 nap alatt és saját szobádban keresed meg játszva a napi 120—150 dinárot. Ha hozzátartozóid segíteni akarnak, kétszeresére is emelhető a kereset.

Ez a házipar még a legkisebb községben is 5—6 helyen üzhető, mert oly olcsó közszükségleti cikket állítasz elő, melyre mindenkinek, kicsinynek, nagyoknak férfinék, nőnek, urnak, parasztnak egyaránt szüksége van. A gépecske árát ha nem hamarabb, de 3 hét alatt megkeresed és ha csak egy kicsit üves vagy, a második hónapban még egy második gépecskét állítasz be saját üzemedbe.

Németországban több mint 700 000 férfi, nő, ifju, öreg, volt hivatalnok, kereskedő, iparos és nyugdíjas létesített magának tisztességes biztos existenciát ezen igen népszerű lett új házipar elsajátítása és üzése által. Mert a németek élelmesei! Ugyanezt megtetheted te is!

A gép részletfizetésre, bérmentve hozzád szállítva, ingyenes betanítással csak 3150 dinárba kerül. Külön 10 dinárba kerül a hozzávaló füzetecke, mely képesen mutatja be a szobaforgó házipar üzését, a gép kezelését, használati utasítását, az üzem megindítására, az igen olcsó anyag beszerzésére (melyet ugyanis a rendelők hoznak hozzád), az állandó készített áru értékesítésére és minden egyéb vonatkozó tudnivalókat.

Írásban biztosítunk téged, hogy ha tényleg dolgozni akarsz, nem fogod megbánni ha ezt a könnyű és szép mesterséget megtanulod, önzölni fogsz hozzád a rendelők és ne felejtse el, hogy a mesterség kenyér. Penz nélkül nincs üzlet, számszám nélkül nincs ipar!

Első dolgod legyen még ma, egy részletes ismertető könyvecskét rendelni, amely megadja neked a minden további szükséges utasításokat. A könyvecskét bérmentve megküldi neked 12 dinár előzetes beküldése ellenében a németországi Grauert gépgyár részvénytársaság jugszláviai kizárólagos vezérképviselősége és lakata:

Berényi Zsigmond

Osijek I., Krezmina ulica 13

Utánvétellel a könyvecskét nem küldjük. Levélben sem bélyeget, sem pénzt ne küldj. Felelősséget csak postautalványon küldött összegekért vállalunk.

I-a oltott més:

beosztási

portland cement
kovácsszén

és mindenféle

épitési anyag

olc ón beszerezhető

Illgen Károly-nál

I. kör., Sokolska ul. 17.

Telefon 660.

Intelligens hölgyek

és urak jól bevezetett cikkek, ugyanis fontos újdonságaink elárulásához minden községben keresetnek. Magas kereseti lehetőségek! Jelentésként: „AURORA“
Novisad, Zeljeznicka 38.
1069

Szentán a legforgalmasabb utcában, a főtér közelében üzlethelyiség, faraktárral kiadó. Cim a kiadóban.

10678

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jelölt leveleket továbbítunk. Kérdésekért forduljunk válszolgálatunk mellé.

Magdolna-induló

Gazdátárs! Akarja-e, hogy boldog legyen?
Hogyha igen, — „Magdolna“ táplisztet vegyen
Az állatja ettől hizik, csontosodik
A disznója sulyban gyorsan szaporodik
Naponta elég egy-két kanál „Magdolna“
S a gazdának nyomban kevesebb a gondja.

Állatorvosi ellenőrzés mellett gyártja és szétküldi:
„Magdolna“ hidralizált tápliszte-
ipar

Suobtica, Mariborska ul. 7

LEVELEZÉS

Más a te világod. Nagyon örültem levelének és — most legyen megbotránkozva — már épen irni akartam magának. Pedig úgy szoktam meg, hogy a férfiak irjanak nekem. Legalább is ők kezdik. Magával itt is kivételt teszek. Mert ne felelde, hogy a vonaton is én kezdem az ismerkedést. És mondja nem volt jobb veszekedve-beszélgelve utazni Pancevoig, mintha egész uton hortyogott volna. Mig így nevetett is. Nem tartom farizeusnak, csak kissé mamlasznek és — papirigurának, mig én — legalább azt hiszem — az élet vagyok. A realis, a valódi, az eleven élet. Szivesen írok magának, még szivesebben olvasom a leveleit. Meg akar győzni és meg akar változtatni. De hátha én formálom át magát. Vidám, kedves, használható fiúvá. Nem fél. Jolly Jocker.

FOGLALKOZÁS

Házvezetőnőnek, gazdaasszonyoknak, esetleg szakácsnőnek ajánlunk közepkoru jobb nő, Anna Plaj, Subotica, Majšanski put 51.
10622

Cukrász-segédet, önálló munkást, aki a szakma minden ágában jártassággal bír, felvesz Kovács cukrász, Kula. 10659

Esztorgályossegédet a faszakmából azonnal állandó munkára alkalmazok. Birn József, Ada 10473

VÉTEL-ELADÁS

Uri lakóház, három lakással Szuboticán, a Brozova ulica 20. és 22 számok alatt, mely évi 36.000 dinár jövedelmet hoz, 250.000 dinárért örökön eladó. — Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos Paličon Trogirski ulica 7. sz. alatt. 10675

Műszaki cikkek, Wolfner-gépszij, SFP-golyóscsapágyak, réz-, vas-armatúrák, víz-, gőz-, gázvezetékesövek kaphatók. Barzel vaskereskedés, Subotica. 10445

Arany

10 és 20 koronásokat legmagasabb árban veszek. Pick, Subotica, Pašičeva 5. 10512

VÁROSI

M O Z I

Hétfő — Szerda

Aljaska angyala

Bizonyíték arra, hogy a szerelem erősebb mint a pénz
Főszereplők: Nancy Carroll, Josephine Dunn

Bohém szerencse

Vigjáték — (Fox-film)

Naponta 3 előadás!

Előadások kezdete 4, 6 és este fél 9 órakor

Csnádi ház, új, modern, a posta közelében eladó. Erdőkölödni tulajdonosnál Földes ruházlet. 10106

Gyógyszertár Felsőbácskában házál együtt vagy ház nélkül eladó. Cim a kiadóban. 9435

Koronás bonokat keresek megvételre. Rosenthal József, Sombor. 10670

Villaház Palicson két lánc földdel, gyümölcsfákkal, több épületekkel eladó. Földes ruházlet. 10190

KÜLÖNFÉLE

Észak- és Délamerika összes államainak jegyzéke minden odautazásra vonatkozó utbaigazítással most tíz dinárért kapható. Küldhető posta- vagy okmánybélyegeken. Nemzetközi Iroda, Aleksandrova ulica 9, Subotica. 10594

2 diák különszobát és ellátást kaphat Laze Mamuzić ul. 8. 10560

Közvetítjük a legrövidebb idő alatt az engedélyek minden fajtáját, állampolgársági, itt-tartózkodási engedélyt, (trafik, kávékimérés, lícno i mesno pravo stb.) Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova ulica 9. 10594

Ujonckok! Szakavatott egyének pontos felvilágosításokat adnak katonai természetű, különösen sorozási, szolgálati idő meghatározására és jogos esetekben a szolgálatok megrövidítésére vonatkozó ügyekben. Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova ulica.

Ingyen kap 1 próbadoz eredeti Daruvary krémét, ha portóra beküld bélyegben 2 dinárt. A Daruvary krém ezideig a legjobban bevált szer arcisztatálás-gok, szeplok, májfoltok ellen. Kapható szaküzletekben. Postai szétküldés Blum gyógyszerár, Szubotica, főpostával szemben. 6190

Hallotta-e már az „ELTZ“-rádiók
különféle típusait?

Okvetlenül ismerje meg!

A rádiótechnika legmagasabb kulturája

Képviseli:
„VOLTA“ R.-T. VEL-BECSKEREK

